

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus	3
Merkkipäiviä vuonna 2002	4
Vuosikokous ja pikaratkaisemisen 2002	4
Albumitehtävien 1998-2000 keräys	4
FIDE-Album 1998-2000	5
Solving with smile	6
Rahakas ratkaisukilpailu	7
6. WCCT:n monisiirtoistuomiosta	8
Menestyneitä monisiirtoisia suomalaisapumatteja	10
Liisa-shakki / <i>Alice Chess</i>	16
Liisa-shakin tehtäviä	20
Ensipainokset	23
ST:n Internetsivut kehittyvät	32
Ratkaisupisteet	33
Runoratsu	33
Tehtävällat	33
Ratkaisijoille	33
Valikoituja apumatteja	34
Shakin päivän ratkaisukilpailu	36

Laadintakilpailuja	37
Paha pähkinä 4	37
Nelinurkkaprojekti V	38
Pieni on kaunista	42
Summary	48

Muistilista

- ⌘ ST 2/2002 aineisto viimeistään ma 4.3.2002 päätoimittajalle.
- ⌘ Tämän numeron ensipainosten ratkaisut noin ma 1.4.2002 mennessä.
- ⌘ ST:n vuosikokous ja pikaratkaisemisen SM-kilpailu 23.2.2002 Helsingin Shakkikodissa, tervetuloa!

Kansitehtävän laatijan, tehtävämestari Erkki Heinosen syntymästä on 21.3.2002 kulunut 80 vuotta. Tehtävän ratkaisu on sivulla 37.

The solution to the cover problem is on p. 37.

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

Julkaisija / Publisher:

Suomen tehtäväniekat ry.
<http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm>
e-mail: stniekat@sci.fi

Puheenjohtaja / Chairman:

Jorma Paavilainen, Nuottaniementie 25 B 4, 02230 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383, e-mail: jormari@dlc.fi

Sihteeri / Secretary:

Kari Karhunen, Rukotie 7 B, 00760 Helsinki

Taloudenhoitaja / Treasurer:

Kauko Virtanen, Välimäenkuja 3D 20, 33430 Vuorentausta. Puh./Tel. 03-3483447

Pirkanmaan shakkitehtäväkerho: Jan Hannelius, Lukonrinne 32, 36200 Kangasala

Satakunnan osasto: Veikko Valo,

PL 153, 28101 Pori

Turun osasto: Hannu Sokka,

Kastuntie 47 B 20, 20300 Turku

Vaasan osasto: Seppo Praski,

Varisselänkatu 16 A 2, 65200 Vaasa

Lahden Tehtäväshakki: Hannu Joentaus-ta, Kunniatie 56, 15560 Nastola

Päätoimittaja ja toimituksen osoite / Editor in chief:

Jorma Paavilainen, Nuottaniementie 25 B 4, 02230 Espoo. Puh./Tel. 09-855 7383, e-mail: jormari@dlc.fi

Muu toimituskunta / Editorial staff: Hannu Harkola, Joose Norri, Henry Tanner, Jukka Tuovinen ja Marko Ylijoki

Taitto / Layout: Jorma Paavilainen

Painopaikka / Printed in: Pikapaino Paatelainen, Helsinki 2001

Pankkitilit / Bank accounts:

Nordea Ylöjärvi 144330-41886
Sampo 800020-4659651

Jäsenmaksu 2002:

Subscription fee 2002:

Iltonumerohinta / Single issues: 4,2 e

Osoitteenmuutokset sihteerille! /
Changes of address to the secretary!

SUOMEN TEHTÄVÄNIEKAT

Vuoden aluksi

ST-lehden uusi vuosi avautuu kohtuullisen runsaalla numerolla, samoin kuin viime vuosi päättyi. Kuten edellisessä numerossa mainittiin, niin osa artikkeliaineistosta jouduttiin siirtämään tilanpuutteen vuoksi tähän numeroon. Näin kävi mm. Timo Aitan laajalle Liisa-shakin esittelylle. Tällaisten siirtojen kohteeksi joutuvat useimmiten artikkelit, joiden julkaiseminen ei riipu ensisijaisesti ajankohdasta. Mutta hyvää ei koskaan odota liian kauan, tervetuloa Liisan Ihmemaahan sivulta 16 alkaen!

Vuoden alkuun kuuluu perinteisesti vuosikokous ja pikaratkaisemisen SM-kilpailu, jotka pidetään tänä vuonna lauantaina 23.2. Helsingin Shakkikodissa. Ratkaisukilpailuun voi ja kannattaa osallistua, vaikkei uskoisikaan sijoittuvansa kärkipäähän. Kysymys on kuitenkin hyödyllisestä aivojumbasta, joka parhaimmillaan voi piristää ja virkistää ei-shakillistakin elämää.

Keveyen harjoittelun voi aloittaa vaikka sivulta 36, jolla on Shakin päivän pääkaupunkiseudun tapahtumassa olleen ratkaisukilpailun tehtävät.

Vuosikokous puolestaan on tilaisuus ST:n jäsenille osallistua päätöksentekoon yhdistystä koskeissa asioissa. Jäsenistön panos, kehitysideat ja asettamat uudet haasteet pitävät yhdistyksen vireänä ja reagoitukykyisenä jäsenten toiveisiin. Kysymykset kuten "Miksi tämä tehdään näin eikä näin?", "Miksei tässä asiassa ole (vieläkään) tapahtunut mitään?" tuntuvat päätöksiin vaikuttavista joskus ikäviltä, mutta ne kuitenkin herättävät havaitsemaan muutosta kaipaavia kohteita.

Siis: mielipiteet, kommentit ja kaikenlainen palaute ST:n toiminnasta on tervetullutta!

Lehden tämän numeron sisällössä on paljon totuttua: ensipainospalstat, valikoidut apumatit, kauniit pienet tehtävät sekä

nelinurkkaprojektin päivitys. Eikä sovi unohtaa pienempiä, vakiintuneita palstoja, joilla on oma tärkeä merkityksensä.

Sivuille mahtuu kuitenkin aina uutta ja kokeilunhaluista, jos sellaista on tarjolla. Sana on vapaa, hengentuotoksia kannattaa tarjota päätoimittajalle. ST ei ole julkaisuautomaatti, mutta päätoimittajana olen noudattanut ja tulen noudattamaan melko sallivaa linjaa. Kirjoitukset julkaistaan kuitenkin nimellä tai vähintään toimituksen tietoon jäävällä nimimerkillä ja jokainen vastaa omista mielipiteistään.

Pelkkien mielipidekirjoitusten julkaiseminen ei ole ST:n linjan mukaista, kirjoituksissa on kuitenkin oltava tehtäväshakillista sisältöä. Tällaista sisältöä on eittämättä myös pakinatyyppisissä kertomuksissa, joita on alkanut näkyä ST:ssä ehkä enemmän kuin aikaisemmin.

Jo tutuksi tulleen suurmestari Toma Garain tehtäväpakinoiden perinnettä jatkaa ainakin tässä lehdessä Mr. Mip. Hänen kokemuksensa eräässä jouluratkaisukilpailussa olleesta painovirheestä ja sen seurauksista on puettu sanoiksi sivuilla 6-7. Garainkaan kynä ei ole tylsynyt, kuten tulevista lehdistä tulemme toivottavasti huomaamaan!

Sisällön painopiste on silti edelleen asiapitoisissa artikkeleissa. Pyrimme seuraamaan ajankohtaisia asioita, julkaisemme kiinnostavilta tuntuvien kilpailujen julistuksia ja kilpailujen tuomioita tehtävänäyttein. Teema- tai laatijaesittelyt ovat tietysti myös toivottavia.

Hyvää ja menestyksekkästä vuotta 2002!

Jorma Paavilainen

Merkkipäiviä vuonna 2002

Kauko Saari	80	7.1.
Jaakko Räisänen	65	25.1.
Teuvo Stenroos	65	22.6.
Risto Kauranen	65	6.7.
Timo Kuro	50	7.1.
Jouko Laitinen	50	6.9.

Sydämelliset onnitelut!

Ulkomaisista tehtäväniekoista mainittakoon kolme tunnettua laatijaa, jotka juhlivat alkuvuonna merkkipäiviään:

Bo Lindgren	75	26.2.
Petko A. Petkov	60	27.2.
Herbert Ahues	80	2.3.

ST:n vuosikokous ja pikaratkaisemisen SM-kilpailu 23.2.2002

Suomen tehtäväniekat ry:n sääntömääräinen vuosikokous pidetään lauantaina 23.2.2002 Helsingin Shakkikodissa alkaen klo 18.00.

Kokouksessa päätetään mm. jäsenmaksusta ja toimintasuunnitelmasta vuodelle 2002, valitaan yhdistyksen johtokunta ja muut toimihenkilöt, keskustellaan toiminnan linjoista ja mahdollisesti tarvittavista muutoksista.

Ennen vuosikokousta pidetään **pikaratkaisemisen SM-kilpailu**, joka alkaa klo 14.00. Kilpailu kestää kolme tuntia. Osallistumismaksua ei ole, kilpailuun on vapaa pääsy.

Ennen ratkaisukilpailun alkua Henry Tanner esittelee ratkaisukilpailussa esiintyviä tehtävätyyppejä alkaen klo 12.45.

Shakkikodin osoite on Haapaniemenkatu 14 A, kävelytasolla lähellä Verovirastoapteekin talon takaosassa. Tervetuloa!

Albumitehtävien 1998-2000 keräys

Viereisellä sivulla on alkukielinen ja täydellinen ilmoitus FIDE-albumin 1998-2000 tehtävien keräämisestä ja lähettämisestä. Siitä valikoituja kohtia suomeksi:

- kelvollisia ehdokkaita ovat vuosina 1998-2000 julkaistut tehtävät

- esim. 6. WCCT:n tuomio julkaistiin v. 2001, joten siinä sijoittuneet tehtävät ovat ehdolla seuraavaan albumiin 2001-2003

- jokaisesta tehtävästä on oltava viisi samanlaista kappaletta, kokoa A5 (155 x 210 mm), joissa on kuvio, vaatimus, laatijan täydellinen nimi ja osoite, alkuperäisen julkaisun tiedot, mahdollinen sijoitus kilpailussa sekä tehtävän täydellinen ratkaisu.

- tarvittaessa ratkaisua voidaan jatkaa eri paperille, mutta laatijan nimi ja po. tehtävän kuninkaiden ruudut on kirjoitettava silloin tälle toiselle paperille

- ellei lähetetty tehtävä täytä näitä vaatimuksia, tehtävä voidaan hylätä

- tehtävät on lähetettävä (postileiman päiväys) viimeistään **31.8.2002** tehtäväryhmän johtajalle, osoitteet vieressä.

- toisen laatijan puolesta ei voi lähettää tehtäviä ilman tämän toisen henkilön lupaa

Kv. tehtäväkomissio antaa lisäksi seuraavat suositukset:

- lähdetietojen on oltava mahdollisimman tarkkoja: lehden numero, tehtävän järjestysnumero yms.

- tietokonetarkastuksen läpäissyt tehtävä merkitään "C+" tai "Co"

- harvinaiset satuehdot on selitettävä

Suomalaisten laatijoiden tehtäviä kerää Kenneth Solja, joka huolehtii tehtävien yhteislähetyksestä. Tehtävät on toimitettava hänelle viimeistään **15.8.2002**, jotta viimeistelyyn on riittävästi aikaa. Yhteystiedot:

Kenneth Solja
Kaksostentie 5 F 101
00740 Helsinki

FIDE-Album 1998-2000

Composers are invited to submit their high quality compositions for the selection of compositions to appear in this Album. The compositions must be published during the years 1998—2000 (the closing date of a formal tourney is without influence). Note that the award of 6. WCCT was published in 2001, so the compositions in that award belong to a later Album.

Five copies of each entry are required. They must be clearly stamped or printed on diagram sheets (paper of normal thickness) in DIN A5 size (155 x 210 mm), one entry per sheet, with the author's full name and address, place and year of original publication, award and full solution on the same side as the diagram. If necessary, the solution may be continued on a second sheet of paper - not on the back of the diagram - but the author's name and the position of the kings must be repeated. Entries not complying with these requirements may be rejected. Entries should be sent to the Section Directors below, post-marked not later than August 31, 2002.

If someone enters compositions by another composer, the agreement of that composer should, if possible, be obtained beforehand. Any composer not wishing to appear in the Album (except possibly with joint compositions) may inform the speaker of the Album subcommittee of this fact. The present speaker is Kjell Widlert (address below).

In addition, the PCCC makes the following recommendations:

(1) Cyrillic names and addresses of composers should be written in Cyrillic capital letters, preferably also transcribed into Latin letters.

(2) To help the Directors, the source of the compositions should, if possible, include not only magazine and year of publication but also the month or magazine number and/or the number of the composition.

(3) If a composition has been computer-tested, this should be indicated with the symbol "C+" or "Co".

(4) Unusual fairy forms should be explained.

Twomovers:

Director - Udo Degener, Stephensonstr. 47, D-14482 Potsdam, Germany.
Judges - Peter Gvozdják, Anatoly Slesarenko, Claude Wiedenhoff.

Threemovers:

Director - Piet le Grand, Spiegelstraat 87, NL-7552 MZ Hengelo, Holland.
Judges - Alexander Kuzovkov, Mircea Manolescu, Jean Morice.

Moremovers:

Director - Hartmut Laue, Postfach 3063, D-24029 Kiel, Germany,
Judges - Alexander Feoktistov, Henk le Grand, Michail Marandjuk.

Studies:

Director - Harold van der Heijden, Michel de Klerkstraat 28, NL-7425 DG Deventer, The Netherlands.
Judges - Oleg Pervakov, Oscar Carlsson, Virgil Nestorescu.

Selfmates:

Director - Hans Gruber, Ostengasse 34, D-93047 Regensburg, Germany. Judges - Bo Lindgren, Waldemar Tura, Vladimir Zheltonozhko.

Helpmates:

Director - Paz Einat, 3/27 Teper St., Nes Ziona 74042, Israel.
Judges - Michal Dragoun, Zivko Janevski, Thomas Maeder.

Fairies:

Director - Kjell Widlert, Asögatan 109, 6 tr, SE-118 29 Stockholm, Sweden.
Judges - Juraj Lörinc, Christian Poisson, Hans Peter Rehm.

Retro:

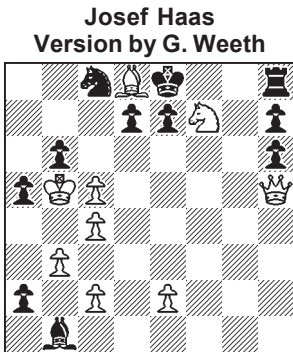
Director - Gianni Donati, 175 Bertrand Drive, Princeton, NJ 08540, USA.
Judges - Michel Caillaud, Andrey Frolkin, Gerd Wilts.

*Bratislava, November 2001
Bedrich Formanek, President PCCC*

Solving with smile

As one of the few magazines the *Stuttgarter Zeitung* arranges a retro solving Christmas competition to its readers. This year a German retro enthusiast - Let's just call him Jens X – also sent the problems over to Retros List in the net.

Probably to get a globally larger participation. Unfortunately he made a mistake on the stipulation of the problem 'D'. The original (and correct) stipulation is "White to add a black pawn and mate in 4 moves". After spending a couple of days with 'solving' the erroneous puzzle, I feel obliged to share my musings in the form of the short 'fabel' below:

Stipulation by Jens X: "Add a black pawn, so that white can mate in one."

One Fine Day in the Chess Cafe "Fabel".

So it came to pass, that the old friends Klaus Gurkenbein Jr. and Hans Piepenbrink Jr. sat down for their friendly, weekly session at the corner table of the "Fabel".

"Why don't we play over this interesting puzzle D published by Jens on our favourite Retros list? I can take the white pieces and the extra black pawn. I'm sure I can mate you in a blink of an eye!" said Klaus.

"Very well" said Hans, puffed his fine, inherited pipe and began to muse over the black position. 'I seem to be safe enough.

No way he will be able to pull a fast mate-in-one here!' Hans thought. 'If it was my move, I could even promote a new queen on a1. But wait a minute - herein lies a trap - what if I accidentally promote a white queen? Then indeed there is a mate in one with Qxh8#. I must just be aware of that and not do anything foolish. I just let him pick a place for the pawn and move'.

While Klaus sat muttering to himself and scratching his head, Hans had suddenly an alarming thought and almost choke on his smoke - What if white puts the black pawn on f8, promotes it to a bishop and then declares the famous mate in 1/2?! Indeed, he only needs to lift the knight N-, so that the queen can check from below, but not so high that the bishop loses its protection. Although the mate comes too soon, it still is there. Something has to be done and quickly.

"Listen, Klaus" He said cleverly "Are you thinking of setting the pawn to the left or right from the a3-f8 diagonal?" "Well, to tell the truth, I am actually thinking to set the pawn on that very diagonal itself " was his alarming answer.

After a while Klaus eagerly bent forward with the pawn in hand, when Hans suddenly straightened up on his seat and castled shortly, before Klaus had any opportunity to place the pawn.

"Hey!" said Klaus "What are you doing? It is my turn to move!"

"Well. We can always talk about that. By your own admission, you could have put the pawn on the a3-f8 diagonal. Say, on the square d6. Am I not correct?" asked Hans.

"Yeah, I could have placed it on d6. What has that to do with whose turn it is to move? Just tell me that."

"You see " began Hans smugly " If you put the pawn on d6, it is quite easy to show, that I have lost my right to castle, if it is your turn to move. But I DID castle and by doing so I proved - ipso facto! - that it is indeed my turn to move. And if it is my move, when the pawn is on d6, why then - Ergo - it must be

my move in any case!”

Klaus mulled over this impeccable logic for a while, but could not find a fault. Then he turned morosely to the board again. It did not look good, especially now that black had safely castled. But Assiac will help his true Believers! After a while a broad smile came to his face. He put the pawn on h8 and said: “Thus I note that this measly pawn has achieved its ultimate goal and will be promoted to a rook, whereafter I - Vae Victis (With a significant look at Hans)- will move Qg6# (or rather Qb3#). Oh, and by the way I could have put the pawn on e8 or b8 with multiple promotion possibilities. So, you are lost many times over!”

“This is outrage!” cried Hans “You cannot just have a pawn on, say, e8. Where did it come??”

“In that case I have to answer like Sam Loyd - *I put it there* - with the added proof that I was required to place a black pawn” replied Klaus piously.

“No, no. This is not acceptable. I simply and categorically will not allow a placement on my first rank.” declared Hans tightly.

“Well then” smiled Klaus “ I will put the pawn on c7 or b7, when the placement of the bishops on the board will clearly indicate that the board MUST be upside down and thus -Veni,Vidi,Vici- I am able to mate with the same queen move!”

“Bah! This is just more of the same sophistry and twisted logic! I will once and for all deny any placement of the pawn on the two last ranks on whichever side of the board they are! And this is non-negotiable and final!” was the ultimatum from Hans.

“In that case, I regret to inform that the only suitable square to place the pawn will be c6” laughed Klaus.

“Ahah, but now you have made an error my friend! It is a check, and I dearly like to see, how you will mate with a king move!” said Hans triumphantly.

“But my dear, dear friend. This cannot be a check. If it was, your last move must have been c7-c6+ or b7xc6+. But, and I am sure you agree, the pawn cannot possibly have been on b7 or c7 because of bishops. Therefore the board MUST again be upside down, with the black pawns going up and -

Alea iact....”

On this very point of time Hans stood up and - in the time-honoured way- swept the pieces on the floor, hit Klaus on the head with the board and in a huff removed himself from the Cafe.

— End —

With following sincere apologies:

To **John Nunn**: For abusing the name of his book.

To **Karl Fabel** : For reusing his characters.

To **readers**: For not working out, why black cannot castle with Pd6. Work it out!

To **my old teachers**: For bad Latin and Logic...

Rahakas ratkaisukilpailu

Venäläinen lehti *Argumenty i Fakty* on järjestänyt ratkaisukilpailun, johon osallistui yli 3000 ratkaisijaa. Ensimmäisestä, kirjallisesti käydystä vaiheesta loppukilpailuun valittiin parhaat.

Loppukilpailu käytiin pikaratkaisuna Moskovassa 19.1.2002. Ratkaistavana oli 12 tehtävää kolmessa tunnissa, maksimipisteet 42. Finaalin viisi parasta sai rahapalkinnon, palkintojen yhteissumma oli 10 000 USD, josta voittaja sai 3 000 USD. Tehtäväshakki taitaa kuitenkin lyödä leiville!

Lopputulokset:

1. O. Pervakov (RUS)	24	(178 min.)
2. D. Pletnev (RUS)	24	(180)
3. V. Semenko (UKR)	21	(180)
4. V. Kusmitshev (RUS)	18	(180)
5. R. Larin (RUS)	14	(180)
6. B. Gusev (RUS)	10	(170)
7. V. Kozhakin (RUS)	9	(180)
8. V. Nefedov (RUS)	6	(180)
9. O. Efrosinin (RUS)	5	(180)
10. Paramonov (RUS)	3	(180)

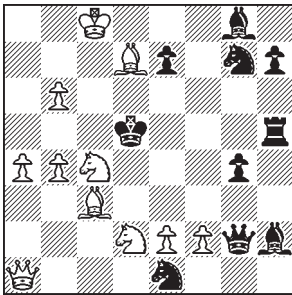
Tuomarit olivat Andrei Selivanov ja Jakob Vladimirov, palkinnot jakoi FIDE:n presidentti Kirsan Iljumzhinov. Jatkoa on tietävästi suunnitteilla...

6. WCCT:n monisiirtoistuomiosta

6. WCCT-kilpailun monisiirtoisteema oli vähintään nelisiirtoinen mattitehtävä, jossa musta linja avautuu ilman häittävää vaikutusta sen jälkeen, kun musta linjanappula on neutralisoitu, tai sen neutralisointia on valmisteltu. Neutralisoinnin tapa on vapaa (valkean tai mustan tekemä katko, kiinnitys, siirtyminen pois,...)

Ryhmän tuomari oli ukrainalainen **Mihail Marandjuk**. Hän ei antanut yleislauseintoa tasosta eikä tuomitsemisperiaatteistaan, mutta kommentoi sen sijaan tehtäviä ytimekkäästi. Voittosijan sai tuomarin maanmies, laadinnan suurmestari:

Valentin Rudenko -UKR
1. sija 6. WCCT / C

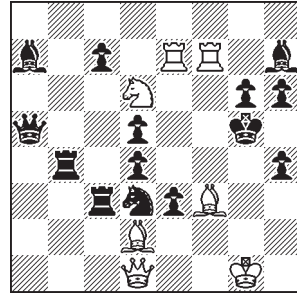

1.Da2! (2.e4+ Dxe4 3.Re3+);
1.-e6 2.Lf6! (3.Re3+) e5! 3.Ra3+;
1.-e5 2.Kd8! (3.Ra3+) e4! 3.Ra5+

Tuomari kiittää ruudunraivaukseen perustuvia puolustuksia 1.-e6/e5 ja mustan toisessa siirrosta edelleen tapahtuvia sotilaan etenemisiä. Valkean hiljaiset 2. siirrot ottavat pakoruudun e7 kontrolliin, uhkaavat patteripeliä ja johtavat lopuksi mattiin sotilaan katkaistua yhden mustan teemalinjanappulan (D, T, L) linjan.

On helppo yhtyä tuomarin mielipiteeseen, tehtävä on kaunis ja vaikuttaa omaperäiseltäkin. Mutta ei ole huono toiseksiin sijoittunut tehtävä, joka sekin on lähöisin laadinnan suurmestarin verstaasta:

Milan Vukceovich - USA
2. sija 6. WCCT / C

1.Re4+?, 1.Lxe3+?, 1.Te5+?

1.Kh2! (2.Dg1#)

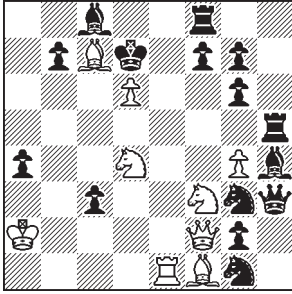
1.-Da1 2.Re4+ dxe4 3.Lxe3+ dxe3 4.Te5+;
1.-Tb1 2.Lxe3+ dxe3 3.Te5+ Rxe5 4.Re4+;
1.-Tc1 2.Te5+ Rxe5 3.Re4+ dxe4 4.Lxe3+

Kolmen valkean siirron syklinen kehä 2.-4. siirtona. Kannattaa tutkia tehtävän rakennetta ja siirtojärjestyksen perusteita valkean siirtojen järjestyksen perusteita! Jokainen valkean syklin kuuluva siirto avaa teemaattisesti yhden mustan linjanappulan linjan. Lyhytuhkaus on ilmeisesti välttämätön paha, mutta näin suuren luokan konstruktiossa se ei ole raskauttavaa.

Milan Vukceovich oli koko WCCT-kilpailun menestyksekkäin laatija 97 pisteellä. Hän nosti käytännössä yksin USA:n kilpailun kahdeksannelle tilalle, sillä vain yksi toinen jenkkiilaitija toi maalleen pisteitä, viisi kappaletta. Monipuolinen mies on menestynyt laadinnan lisäksi myös tiede-elämässä, pelaajana ja ratkaisijana. Aikaa riittää nykyään myös StrateGemsin ensipainostoimittajana toimimiseen.

6. WCCT:ssä Vukceovichin bravuuriryhmä oli juuri monisiirtoiset, joissa hän keräsi 40 pistettä. Kymmenes sija tuli klassista Novotny-ideaa hyödyntävällä teoksella:

Milan Vukcevic - USA
10. sija 6. WCCT / C

5#

9+15

1.Rg5! johtaa kahteen muunnelmaan, joissa musta vastaa valkean tekemään katkoon omalla Novotnyllaan:

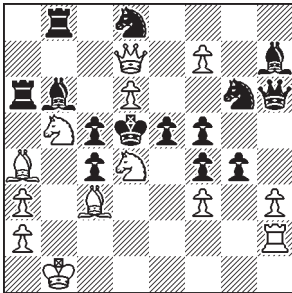
1.-R1e2! 2.Lxe2! Tgx5 3.Df6! gxf6 4.Lb5+ ja 5.Te7#;

1.-R3e2! 2.Txe2! Lxg5 3.Df5+ gxf5 4.Te7+ ja 5.Lb5#

Valkea katkaisee ennakoilta mustan mustan tornin tai lähetin linjan ja avaa sitten uhrauksella sekä mustan että valkean linjan. Yhdenmukaiset ja viehättävät muunnelmat, ilmeisesti myös edeltäjävaara on onnistuttu ehkäisemään.

14. sijalta löytyy mielenkiintoinen tehtävä, jonka hienoa ideaa ei kuitenkaan oltu saatu tuomaria miellyttäneeseen asuun:

György Bakcsi & Gábor Cseh - HUN
14. sija 6. WCCT / C

4#

13+14

1.Rxf5! (2.Td2#)

1.-Re6 2.Lc2 gxf3 3.Re7+ Rxe7 4.dxe7#;

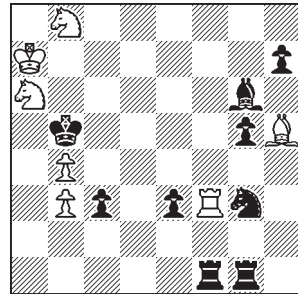
1.-Rc6 2.Lb2 e4 3.Rc7+; 2.-c3 3.Rxc3+

Kuten tuomari kirjoittaa, molemmissa muunnelmissa on kahden linjan avaus ja mustalla on neljän temaattista linjanappulaa: D, T, T, L. Kuitenkin alkusiirto ja sen luoma lyhytuukaus eivät ole hyviä, vTh2 on passiivinen ja asema on täyteen ahdetun tuntuinen. Idea on kunnianhimoinen, mutta nappulat ja lauta eivät aina tottele laatijan tahtoa!

Monisiirtoisteema ei jostakin syystä inostanut suomalaisia huippusuorituksiin. Laadinnan painopiste tuntuu meillä nykyään olevan muualla kuin perinteisissä mattitehtävissä.

Ilman pisteitä ei kuitenkaan jääty, mikä oli tyydyttävä suoritus kovassa kilpailussa. Sijoitettu tehtävämme esittää linjanavauksia mT:lle:

Pauli Perkonjoja - FIN
25. sija 6. WCCT / C

6#

7+9

1.Txe3? Tf7+!; **1.Lg4!** Lf5 2.Txe3 Te1 3.Lf3! Le4 4.Txc3 Tc1 5.Rc6; 3.-Re4 4.Txc3 Ld7 5.Lxe4

Lopuksi muistutus 7. WCCT-kilpailun monisiirtoisteemasta: "Neljän tai useamman siirron mattitehtävät, joissa valkea nappula vapauttaa ruudun X, jotta toinen valkea nappula pääsee vähintään kaksi siirtoa myöhemmin siirtymään tälle ruudulle. Valkean täytyy odottaa vähintään yksi siirto ruudun X vapautumisen jälkeen ennen kuin toinen valkea nappula siirtyy tähän ruutuun. Tee-manappula voi olla sotilas."

Toivottavasti tämäkin teema tuottaa hienoja tehtäviä, myös Suomesta!

Menestyneitä monisiirtoisia suomalaisapumatteja

Tämänkertainen kooste noudattaa jälleen tuttuja linjoja. Tehtävät ilmestyvät aikajärjestyksessä ja niiden arvioinneista vastaaivat pääasiassa ko. kilpailujen tuomarit, joiden lausuntojen käännoöksistä ja kääntämättömyydestä vastaa allekirjoittanut. Kavalikadin koostamisessa minua ovat avustaneet erityisesti *Teppo Mänttä* ja *Henry Tanner*. Kiitokset!

Monisiirtoiset apumatit ovat kiinnostaneet laatijoitamme vielä enemmän kuin 2- ja 3-siirtoiset, ja menestystäkin on siunaanunut useiden huippusijoitusten verran. Ilahduttavaa on myös peräti yhdentoista laatijanimen esiintyminen koosteessa. Sitten asiaan, eli itse tehtäviin.

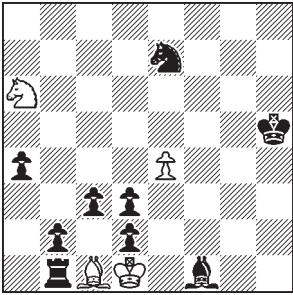
A: "Valkean ratsun täytyy lyödä kolmannessa siirroissa d2:een vapauttaakseen vL:n linjan ja siirtyä sen jälkeen kahdessa siirroissa mattiruutuun f6. Tämä määrää mustan lähetin siirrot: vse4:n löynti tekee houkutuksen 1.Lh3? 2.Lf5?? temaattisesti mielekkääksi, se on koetelma joka kumoutuu ainoastaan vse4:n haitalliseen massaan. Tekniikasta: vR pääsee kolmessa siirroissa ruutuun f6 (ilman että vse4 lyö-dään). Miten paljon kauniimpaa olisikaan ollut, jos se pääsisi f6:een vain yhtä reittiä - ja se on teoreettisesti mahdollista (vK on nautittava lujemmin paikalleen), mutta tämä ei onnistu sivuratkaisujen vuoksi, esimerkiksi vRh7 (hämmästyttävä reitti g5-f3!): 5.-Dg5#. Hieman sivussa oleva vR on tämän vuoksi hyväksyttävä taloudellisuussyistä, sillä "paremmat" ratsun ruudut vaativat paljon lisämateriaalia - sääli!" (Bernad El-linghoven) 1.Lg2 (Lh3?) Rc5 2.Lxe4! Rb3 3.Lg6 Rxd2 4.Rf5 Re4 5.Rh4 Rf6#. **B:** "Onnekas löytö. Minua miellyttää kovasti tämänkaltainen toisto siksi, että toisto on vain yksi onnistunut osa tehtävää toisin kuin monissa muissa apumateissa, joissa toistot ovat ainoa sisältö." (Zdravko Maslar) a) 1.f4 Ra7 2.Dh5 Rc8 3.Kf5 Kd5 4.Dg5 Re7# b) 1.f3 Rc7 2.Dh2 Kc5 3.Kf4 Kd4 4.Dg3 Re6#. **C:** "Eloisaa peliä: linjojen avausta ja katkoja, kriittisiä siirtoja ja vL:n paluu."

(László Anyos) 1.Tg2e32.Tc2Lh3 3.d2Kg2 4.g3 Kf3 5.Kd3 Lf1#. **D:** "Neljän valkean siirron puhtaan vaihtelun ensiesitys! Voisi tietysti toivoa kauniimpaa asemaa, parempia kaksosia ja aktiivisempaa mD:ia. Lisäksi tehtävässä on käytetty hyväksi Josif Krihelin (H547, The Problemist 1977) skeemaa. Sen rikastamiseksi siirron d4 osalta on kuitenkin täytynyt löytää täysin erilaista mustan peliä ja hienostuneempi perustelu valkean siirtöjärjestykselle (d-osan alkusiirtoa nyt lukuunottamatta). Kaiken kaikkiaan vahva esitys." (Rolf Wiehagen) a) 1.- f5 2.Ke5 c5 3.Tb4 fxe4 4.Tb2 d4# b) 1.- c5+ 2.Kd5 f5 3.Tc4 d4 4.Rf4 fxe4# c) 1.- fxe4 2.Lg4 d4 3.Ld7 f5 4.De7 c5# d) 1.- d4 2.Ke6 fxe4 3.Le7 c5 4.Td7 f5#. **E:** "Mustan pitkät uraukset minimaalitehtävässä, uskoakseni omaperäinen." (Zivko Janevski) a) 1.Rf6 gxf6 2.Ta1 f7 3.Db1 f8D 4.Lg1 Dxf3# b) 1.Rh6gxf6 2.La7h7 3.Db6h8D 4.Tg1Dxh3#. **F:** a) 1.Kb5 Ta7 2.Tb4 Txf7 3.Ka4 Tg1 4.Lb5 Ta1# b) 1.Kb4 Ta6 2.Lb5 Txf6 3.Ka4 Tf1 4.Tb4 Ta1#. **G:** "Hyvä ratkaisukohde, hyvin laadittu." (Thomas Maeder) 1.- Kb1 2.La6+ Kc2 3.Kb5+ Kxd3 4.Ka5+ Kd4 5.Tb4+ Kxc5 6.Ta4 Lb6#.

Tunnetun toistomattikuviin erikoistuneen tsekkiläisen apumattilaatijan Miroslav Bilyn 50-vuotissyntymäpäivän kunniaksi järjestetty laadintakilpailu monisiirtoisille mattikuva-apumateille ihanne- tai mallimaiten oli suomalaislaatioille menestyksellinen: 20 sijoitetusta tehtävästä oli neljä meikäläistä, joista heikoin sija 11! **H:** 1.Txg3Rf7 2.Df4Rh6 3.Kf3Rg4 4.Le3Rh2# 1.De4 Kc7! 2.Lf3 Rc6 3.Td8 Rb4 4.Txd3 Rc2#. Tuomari ylisti erityisesti loistavaa hiljaista siirtoa Kc7, mustan strategiaa ja tietenkin toistomallimatteja. **I:** a) 1.Tc4+ e4 2.Tfc3 Lh2+ 3.Kd4 Kf5 4.Ld3 Lg1# b) 1.Tf6+ Kh5 2.Kf5 Ld1 3.Te5 e3 4.Ld4 Lg4#. **J:** a) 1.Rd8+ Kg7 2.Le6 c4 3.De8 c5 4.Rd7 c6 5.Kd6 c7 6.Ke7 c8R# b) 1.Ld5 c4 2.Rf8+ cxd5 3.Rde6 dxe6 4.Dd6 e7 5.Ke6 exf8D 6.Le5 Df7#. **K:** 1.Kg1 Rd4 2.c2 Kb2 3.c1R+ Kc3 4.Re2+ Kd2 5.Rg3+ Ke1 6.Rh1 Rf3#.

A
Timo Kallio
2. p.

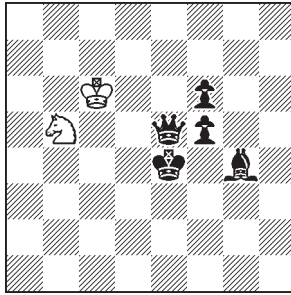
John Niemann MT 1996

a#5 4+9

B
Unto Heinonen
2. kum.

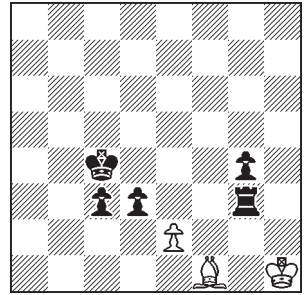
The Problemist 1991

a#4 b) msf6→f4 2+5

C
Timo Koistinen
5. m.

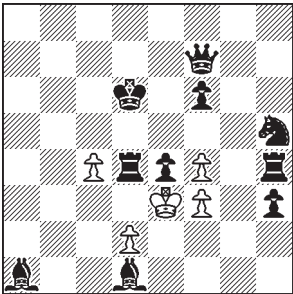
diagrammes 1994

a#5 3+5

D
Unto Heinonen
2. p.

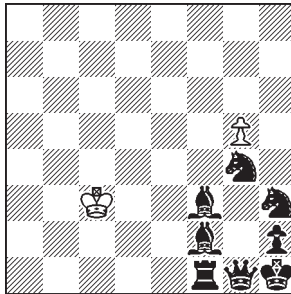
Die Schwalbe 1994

a#4 0.1.1... 5+10
b) +mRc6 c) & mTd4→c7
d) & mLa1→c5

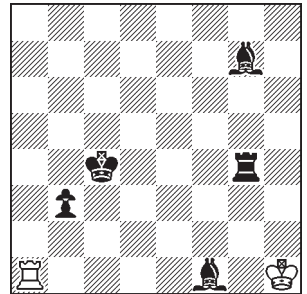
E
Carl-Erik Spåre
3. kum.

Springaren 1994

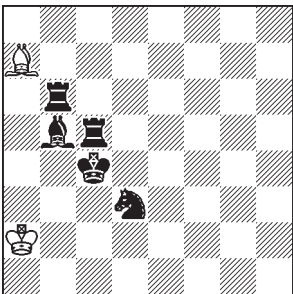
a#4 b) msh2→g3 2+8

F
Mikael Grönroos &
Timo Koistinen
m. Springaren 1994

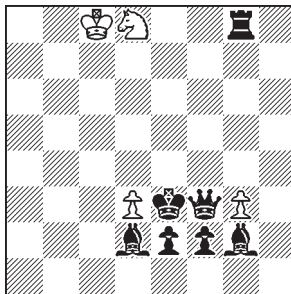
a#4 b) mLg7→f6 2+5

G
Timo Koistinen
m. Thema Danicum 1995

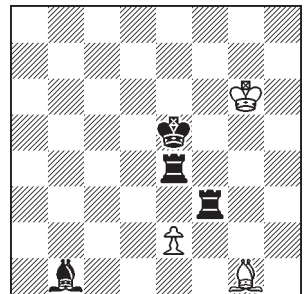
a#6 0.1.1... 2+5

H
Unto Heinonen
3. p.
Miroslav Bílý 50 JT 1995
Sachová skladba XII/1995

a#4 2.1.1... 4+7

I
Timo Koistinen
5. kum.
Miroslav Bílý 50 JT 1995
Sachová skladba XII/1995

a#4 b) vLg1→c2 3+4

L: "Yllättävä alkusiirto (=D-uhraus) tässä ihastuttavassa pitkässä a#:ssa, jossa tarvitaan molemmiin puoliin tarkkoja siirtoja." (Kenneth Solja) 1.Db5+ Kxb5 2.Kh7 Kc6 3.Kg6 Kd7 4.Kf7 Rh6+ 5.Kf8 Re6# M: "Miniatyyri, jossa on suurenmoinen sisältö. Tehtävä täytyy ratkaista itse, jotta sitä pystyisi paremmin arvostamaan." (Jorge M. Kapros) 1.- Kh2 2.Kh7 Kh3 3.Tg6 Kh4 4.Th6 Kg5 5.Lg6 Kf6 6. Re5 Ke7 7.Rf7 Kf8 8.Rh8 Lg8# N: "Viehättävä ratkaisu." (JMK) : 1.Lh1 Kg4 2.g5 Kf5 3.g4 Ke6 4.g3 Kd7 5.g2 Kxc6 6.g1L+ Kxc7 7.Lb7 c6 8.La7 axb7# O: 1.- Le4 2.c2+ Lxc2 3.c3 Lxb3 4.Rc4 Lxa4 5.Ta5 Lxc6 6.Kb3 Le4 7.Ta3 Lc2#. Loppuosassa ratkaisua vL olisi lähdössä jo toiselle kiertomatkalleen!

Mikael Grönroos yksin ja yhdessä *Timo Koistisen* kanssa on laatinut vanhojen, hyvien apumattien pohjalta uusia ja vielä parempia ja - mikä tärkeintä - turnausmenestykseen riittävän itsenäisiä tehtäviä. Vaikuttaa jälkeä! P: "Pieni konstruktioihme. Laatijat eivät ole ainoastaan löytäneet Eberszin klassiselle tehtävälle viimeismuotoa ilman epätemaattista materiaalia vaan - ja tämä perustelee palkinnon - heidän on onnistunut lisätä toinen eri suuntaan tapahtuva intialainen ja toistomatti lähes yhtä kiinnostavin pelin. Pelistä ei saa alkuunkaan mekaanista tai symmetristä vaikutelmaa. Pidän erityisesti siitä, miten vR:lle on järjestetty yksimääreinen tie ilman materiaalin lisäämistä (a-osassa Rd7+?, b-osassa Rxe4?)." (Hans-Peter Rehm) a) 1.- Lb4 2.Tee7 Rf6+ 3.Kf8 Re4 4.Dg8 Rc5 5.Te8 Re6# b) 1.- Lh4 2.Td7 Rf6+ 3.Kd8 Rh7+ 4.Tee7 Rg5 5.Te8 Re6#. Q: "Tehtävän olennaiset osat ovat ennestään tuttuja, mutta niiden yhdistäminen on erinomainen ajatus. Temaattisesti osille löytyy yhteys: K-marssit ja eriväriset excelsiorit." (H-PR) a) 1.- Kxb7 2.h5 Kxc6 3.h4 Kxd5 4.h3 Kxe4 5.hxg2 Kxf3 6.g1L Kg3# b) 1.- cxf3 2.Kg2 fxe4 3.Kf3 exd5 4.Ke4 dxc6 5.Kd5 cxb7 6.Kc6 b8D#. R: "Toisen laatijan palkintotehtävän idean kahdennus, jossa mustan toisen ja kolmannen siirron vaihtoehtoinen motivointi on kekseliäs. Se antaa tehtävälle omaperäisyyttä ja ansaitsee tunnustuksen. Vahinko, että mustan viimeiset siirrot eivät ole analogisia. (Valeri Barsukov) 1.- g8L 2.b4

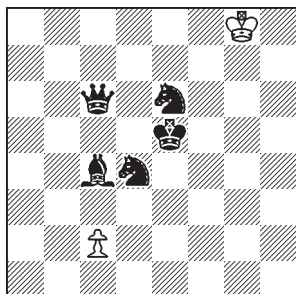
Ld5 3.b5 Lh1 4.Rb6 a8D 5.c5 Dg2# 1.- g8R 2.c5 Rf6 3.c6 Rg4 4.Lb8 axb8D 5.Kh1 Dh2#.

S: 1.Kb7 g4 2.Kc6 g5 3.Lb7 g6 4.La6 g7 5.Kb7 g8D 6.Ka7 Db8# 1.Lc6 Ld6 2.Ld7 g4 3.Kb7 g5 4.Kc8 g6 5.Kd8 g7 6.Ke8 g8D#. T: 1.Rb8 a4 2.Lc6 a5 3.Lb7 a6 4.Rdc6 a7 5.Ld4 axb8R 6.La7 Ra6 7.Rb8 Rc7#. Valkean excelsior ja pienkorotus, mutta sen lisäksi erikoista ruudunraivausta ja lähtöruudun uudelleen miehittämistä, johon ratkaisun loppupuolella ottavat osaa molemmat osapuolet. U: "R-korotus ja korottuneen R:n täyskierto. Hyvänä lisänä on vankeilan rakentaminen mK:lle ratkaisun kuluessa." (Michal Dragoun) 1.Lb6 b8R 2.Rb7 Rc6+ 3.Kd7 Rxb4 4.Rac5 Ra6 5.Kc6 Rb8#. V: "Kaksi toistomattia, yhdessä ratkaisussa tempopeliä ja toisessa K:iden paikanvaihto." (MD) 1.Tc1 Lh1! 2.Kc3 Kb5 3.Kc2 Kc4 4.Kd1+ Kxd3 5.Le1 Lxf3# 1.f2 Ka5 2.Ta3+ Kb6 3.Kb3 Kc5 4.Ka4 Kc4 5.La5 Lc6#.

Peter Kniestin muistoturnaukseen saapui 141 2-n-siirtoista apumattia teemana: valkea lyö mustan nappulan ruudulta, jolta mK tulee matiksi (=Kniest-teema). Tuomari päätti tuomita kilpailun kahdessa ryhmässä. Tuovisen tehtävässä mattiruutuun lyövä valkea nappula lyödään, vaasalaiskaksikon tehtävässä taas lyövä valkea nappula siirtyy pois. W: "Kaksi mustan pienkorotusta f1:ssä tavoitteena ruutujen e3 ja d3 tukinta, vL/T:n lyönti d4:ään mK:n lyötäväksi, joka saavuttaa ruudun eri teitä siksi, että kulloinkin mustan tukinta tapahtuu vL/T:n linjalla, jotka lyövät d4:ään Kniest-teemaa pohjustaen. Lyönnit tapahtuvat varhain siksi, että ne määrittävät mK:n reitin d4:ään (luonteva ennakoiva shakinvältönerittely). Lisäksi tehtävässä on valkean 1. ja 4. siirron vuorottelu. Kaikki tämä kuulostaa hyvin vaikuttavalta, mutta toteutus vaikuttaa melko väkinäiseltä. Huolimatta intensiivisistä yrityksistäni en ole onnistunut ekonomisoimaan tehtävää, vaikka asetelma on oikeastaan yksinkertainen: vKb3, Tg2, Lg3, sc3, f3, g3 - mKd6 sb4, d4, f2 - mutta siinä on jo 3-siirtoisia sivuratkaisuja. Tämä on esimerkki siitä, että hyvä idea ei aina johda hyvään tehtävään. Joka tapauksessa pitää arvostaa ideoita ja laatijan sitkeyttä, vaikka hän onkin jossain määrin epäonnistunut. (Voiko sanoa "epäonnistunut", jos laatija

J
Mikael Grönroos
 1. kim.

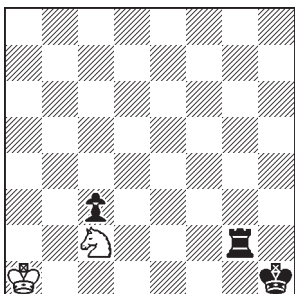
Miroslav Bílý 50 JT 1995
Sachová skladba XII/1995

a#6 0-asema 2+5/6
 b) mRd4→b6 c) +mLa1

K
Henry Tanner
 3. kim.

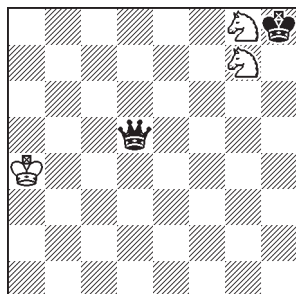
Miroslav Bílý 50 JT 1995
Sachová skladba XII/1995

a#6 2+3

L
Henry Tanner
 m.

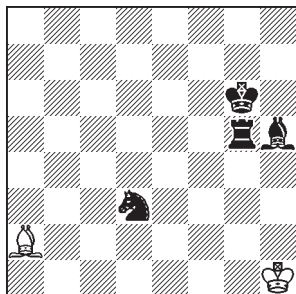
Springaren 1996

a#5 3+2

M

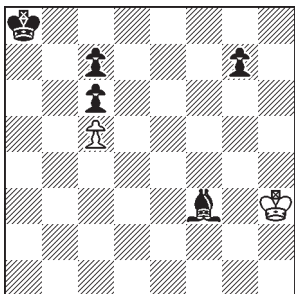
Henry Tanner
 Erik. p. **USPB 1995-7**
StrateGems IV-VI/2001

a#8 0.1.1.. 2+4

N

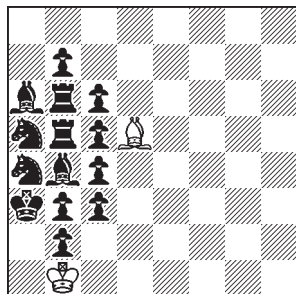
Henry Tanner
 m. **USPB 1995-7**
StrateGems IV-VI/2001

a#8 2+5

O

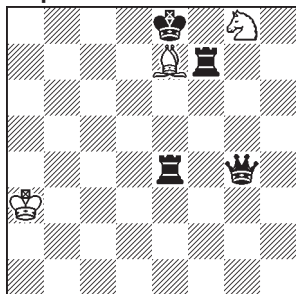
Juha Saukkola
 m. **feenschach 1996**

a#7 0.1.1.. 2+14

P

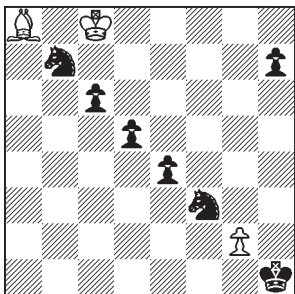
Mikael Grönroos & Timo Koistinen
(Eberszin mukaan)
 om. C.J. Feather, 50
 3. p. **The Problemist 1997**

a#5 b) mDg4→c8 3+4

Q

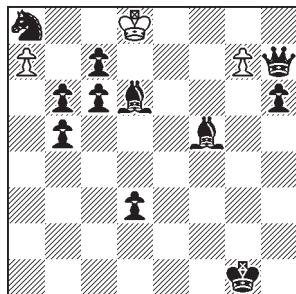
Mikael Grönroos
 om. **Fadil Abdurahmanovic**
 3. kum.
The Problemist 1997

a#6 0.1.1... 3+7
 b) msh7→c5

R

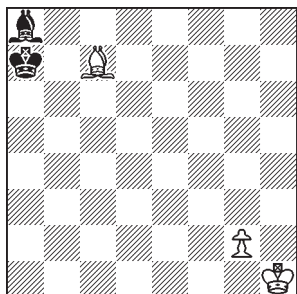
Mikael Grönroos
(F. Abdurahmanovicin mukaan)
 Erik. p. **Springaren 1997**

a#5 0.2.1... 3+11

S

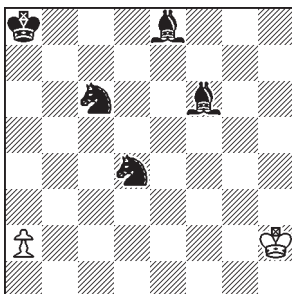
Jorma Pitkänen
m. The Problemist 1998

a#6   2.1.1...   3+2

T

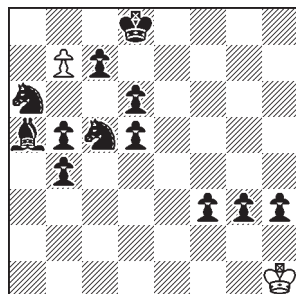
Henry Tanner
4. kum. Sakkélet 1998

a#7   2+5

U

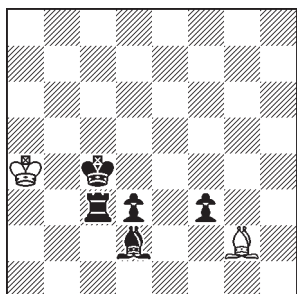
Unto Heinonen
4. p. Springaren 1998

a#5   2+12

V

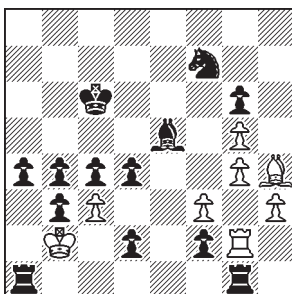
Marko Ylijoki
m. Springaren 1998

a#5   2.1.1...   2+5

W

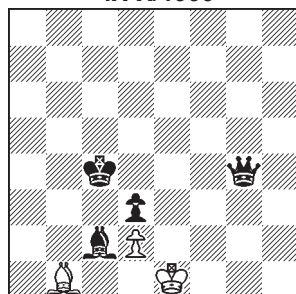
Jukka Tuovinen
1. kum. Peter Kniest MT/I
1999, feenschach # 133
XI-X/1999

a#4   b) vsc3→e3   8+13

X

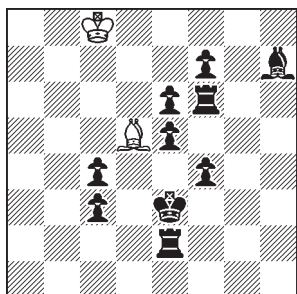
**Mikael Grönroos &
Timo Koistinen**
m. Peter Kniest MT/II
1999 feenschach # 133
IX-X/1999

a#5   3+4

Y

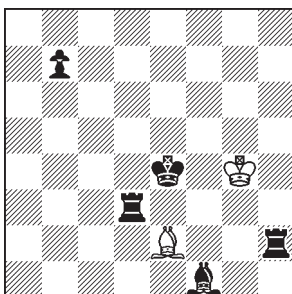
Jorma Paavilainen
3. kum. Günter Büsing 50
JT 1999, Die Schwalbe
#176 IV/1999

a#4   b) vTd5   2+10

Z

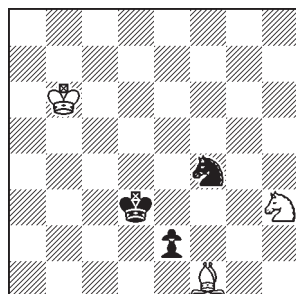
Henry Tanner
5. m. Günter Büsing 50 JT
1999 Die Schwalbe # 176
IV/1999

a#7   2+5

A

Jorma Pitkänen
1. m.
Uralskij Problemist 1999

a#4   3+3

Liisa-shakki / Alice Chess

Kaikki varmaan ovat kuulleet Lewis Carroll'in kuuluisasta satukirjasta "Liisa ihmemaassa" eli "Alice in the Wonderland". Samainen Liisa seikkaili myös toisessa kirjassa nimeltä "Liisa peilimaassa" eli "Alice through the Looking Glass", jossa Liisa kulki peilin läpi toiseen maailmaan. En tiedä moniko satushakin ideoista on todella peräisin saduista mutta Alice Chess nimisen shakkivariantin kohdalla tämä pitää paikkansa kirjaimellisesti. Vuonna 1953 Vernon Parton sai inspiraation Liisan peiliseikkailusta ja keksi shakkipelin, jossa liikutaan kahdessa maailmassa eli pelissä käytetään kahta lautaa. Pelin syntyvuodeksi mainitaan usein 1953 jolloin se esitettiin *Fairy Chess Review* -lehdessä (Vol. 16, No. 8), mutta peli on keksitty jo 1945.

Liisa-shakin säännöt

Peli perustuu tietysti normaalishakkiin ja erot ovat varsin helposti määriteltävissä, kuten hyvissä varianteissa yleensäkin. Pelin alkaessa normaalin shakkilaudan (Lauta A) vieressä on toinen lauta (Lauta B) joka alussa on tyhjä. Jokaisen siirron jälkeen nappula siirtyy toiselle laudalle tulo-ruutua vastaavaan ruutuun. Kaksi seikkaa on muistettava:

1) Siirron on oltava laillinen sillä laudalla, jolla se tehdään. Esim. kuningas ei voi väistää shakkiä pelkästään hyppäämällä toiselle laudalle vaan tulo-ruudun on oltava turvallinen molemmilla laudoilla.

2) Tulo-ruudun on oltava tyhjä molemmilla laudoilla. Tämä merkitsee sitä, että vain samalla laudalla olevan nappulan voi lyödä. Liisa-shakissa ei ole ohestalyöntiä.

Siirtomerkinäissä on usein tapana merkitä tulo-ruudun perään vielä kummalle laudalle nappula siirtyy. Esimerkiksi käyköön vaikka seuraava peli: 1) d4(B) d5(B)?? 2) Dxd8(B) ja musta luovutti hävittyään kuningataren. Lyhyemmässä merkintätavassa käytetään vain merkintää "A". Siirrot laudalle B jäävät silloin ilman lautamerkintää.

Varianttishakki on lähellä sydäntäni ja uskon vakaasti, että mielikuvituksen ja jär-

jen käyttö eivät suinkaan ole toinen toisensa pois sulkevia vaihtoehtoja vaikka eräistä sci-fi -elokuvista niin voisikin päätellä. Kun viime talvena kiinnostuin Liisa-shakista niin aloin etsiä tehtäviä voidakseni esitellä peliä myös tehtäväniekkojen kokouksessa. Saalis oli aluksi niin vaatimaton että hiljalleen mielessäni alkoi itää rämöpäinen ajatus. Voisin ehkä laatia niitä itse!

Jälkikäteen tätä päätöstä on vaikea ymmärtää. Lähes täysin laadintakokemusta vailla ja vasta äskettäin ST:hen liittyneenä en asettanut itselleni mitään suuria tavoitteita, mutta jotenkin projekti karkasi käsistä.

Järki sanoi kyllä, että kahdella laudalla pelattava peli tuskin olisi helpompi kuin yhdellä laudalla pelattava tavallinen shakki, mutta peli vaikutti yksinkertaisesti niin mielenkiintoiselta, että uteliaisuus vei voiton järjestä.

Myöhemmin Jorma Paavilainen, Joose Norri ja Henry Tanner löysivät aikaisempia Liisa-shakin tehtäviä, mutta silloin se oli jo myöhäistä. Liisa oli jo hurmannut minut.

Tässä jutuissa käyn läpi eräitä kokeuksiani variantin tutkimisen ajoilta ja esitän ne hyvin yksinkertaisten tehtävien muodossa. Ratkaisut ovat artikkelin lopussa. Hieman kunnianhimoisempia tehtäviä löytyy toisaalta tästä lehdestä.

Ensiksi minua tietysti kiinnosti Liisa-shakin ja normaalishakin erojen tarkastelu. Ensimmäinen vertailukohde oli eräissä tehtäväniekkojen kokouksessa esitetty seuraava tehtävä:

Tehtävä 1

Valkean siirrot: 1.f3 2.Kf2 3.Kg3 4.Kh4
Keksi peliin mustan siirrot niin, että musta tekee matin 4. siirrollaan

Kokeilin samaa tehtävää Liisa-shakin säännöillä ja huomasiin hämmästykseni, että sama ratkaisu toimi siinäkin! Eihän sen näin tylsää pitänyt olla! Tämä on kuitenkin ainoa kerta kun olen moiseen sattumaan törmännyt. Toisaalta... tuo yhtäläisyys voisi olla hauska laadintavaatimus. Apumateissa se taitaa kylläkin olla turhan

helppoa. Kun yritin ratkaista tuota tehtävää normaaliashakin säännöillä tein sen virheen, että tein valkean siirrot laudalla ja yritin löytää 4. sarjasiirron mattia. Se ei ole mahdollista.

Sama yritys Liisa-shakissa tuotti kuitenkin tuloksen. Jopa nopeammin!

Tehtävä 2

Valkean siirtosarjan: 1.f3(B) 2.Kf2(B) 3.Kg3(A) 4.Kh4(B) jälkeen syntyneessä asemassa musta tekee 3 (!) sarjasiirron matin

Seuraavakin kohde oli vanha klassikko. Vuosia sitten Harri Hurme esitti Teekkarien Shakkikerholla seuraavan tehtävän:

Tehtävä 3A

Keksi normaaliashakin peli, jossa musta tekee 5. siirrollaan matin ratsukorotuksella.

Tällä kertaa sama ratkaisu ei toiminut Liisa-shakissa mutta ratkaisu löytyi kuitenkin.

Tehtävä 3B

Keksi Liisa-shakin peli, jossa musta tekee 5. siirrollaan matin ratsukorotuksella.

Tämä oli jo sitä mitä peliltä odotinkin. Omaperäisiä taktisia kuvioita, joihin halusin saada tuntumaa. Seuraava vaihe olikin sitten jo hakea tuntumaa ihan oikeiden Liisa-shakin tehtävien laadintaan. Ensimmäisin halusin kokeilla yksinkertaisen idean avulla miten helppoa tuota kahden laudan systeemiä on käytännössä hahmottaa. Seuraavaa miniatyyriä tehdessä tavoitteena olikin vain saada aikaan asema, jossa nappulat ovat hajallaan kahdella laudalla.

Tehtävä 4

Lauta A: Valkea: Kf2, Rg6

Musta: -

Lauta B: Valkea: Lb4, Rd6

Musta: Kd4

2#

Pikkuhiljaa kokeilut toivat tullessaan uusia taktisia oivalluksia ja tehtäväideoita, jotka ovat variantille ominaisia ja poikkeavat normaaliashakin kuvioista.

Tehtävä 5

Lauta A: Valkea: Kd1, Lf1

Musta: -

Lauta B: Valkea: Dh3

Musta: Kf2, sd2

2#

Tehtävä 6

Lauta A: Valkea: Kd6, Ta6, Ta7

Musta: -

Lauta B: Valkea: -

Musta: Kb8

2#

En tohdi enempää tiputtaa lehden tasoa tällaisilla harjoitelmilla juuri nyt, kun päätoimittaja äskettäin voitti maailmanmestaruudenkin, mutta kai nämä käyvät lämmittelyksi.

Vauhtiin päästyäni aloin ihan tosissani laatia tehtäviä ja lopulta sain aikaan sellaisenkin kahden siirron mattitehtävän, joka ei ollut miniatyyri. Aiemmista lehdistä nähdyn perusteella innostuin laatimaan jopa nelinurkkatehtävänkin. Henry ja Harri näyttivät sitten myöhemmin, miten saman idean voi toteuttaa ilman duaaleja. En ole ilmeisesti vielä kunnolla sisäistänyt tehtävien laadinnassa tarvittavaa perfektionismia, mutta yritän tulevaisuudessa parantaa tapani.

Tavoitteena oli laatia esimerkin vuoksi kaikentyyppisiä tehtäviä ja seuraava haaste oli sitten elämäni ensimmäinen apumattitehtävä. Idean toteutus syntyi nopeasti, mutta ikävä kyllä siitä löytyi sivuratkaisu. Lisäsin yhden nappulan ja poistin sivuratkaisun ja samalla mahdollistin uuden sivuratkaisun. Lisäsin toisen nappulan ja sama toistui! Tuloksena oli lopulta iso joukko samaan ideaan perustuvia viiden siirron apumattitehtäviä sivuratkaisuineen ja paljon kokemusta. Äskettäin Henry onnistui toteuttamaan tämänkin idean ilman sivuratkaisuja.

Seuraava haaste oli elämäni ensimmäinen itsemattitehtävä. Sen sain ihan itse valmiiksi kun lopulta onnistuin saamaan rytmin kuntoon siten, että mustan matintekonappula ja valkea kuningas osuivat loppuasemassa samalle laudalle.

Viimeinen haaste oli lopputehtävien

laatiminen. Arvelin, että jos oppositio- ja tempohienoudet mahdollistavat normaali- shakissa tyylikkäiden sotilasloppupelitehtävien laatimisen, niin tuon laudanvaihtorytmin mukaantulo saattaisi antaa mielenkiintoisia mahdollisuuksia.

Aavistus piti paikkansa. Liisa-shakin loppupelit osoittautuivat aivan mielettömiksi. Tarkastellaan vaikka seuraavaa asemaa, joka normaali- shakissa on vain tylsä tasapeli.

Tehtävä 7

Lauta A: Valkea: Ke5, se6

Musta: Ke8

Lauta B: Valkea: -

Musta: -

Seuraava esimerkki on vielä räikeämpi esimerkki siitä, että Liisan ihmemaassa jotkut asiat ovat toisin.

Tehtävä 8

Lauta A: Valkea: Ka1, sh5, sh6

Musta: Kh8

Lauta B: Valkea: -

Musta: -

6#

Väitteet reunasotilaan heikkoudesta eivät siis enää pitäneetkään paikkaansa.

Kaikkein kuuluisin loppupelissäntö lienee ns. neliösääntö, jonka luulisi olevan luotettavan ja turvallisen yksiselitteisen, mutta Liisa-shakissa sekin joudutaan kirjoittamaan uudelleen!

Tehtävä 9

Lauta A: Valkea: Ka1

Musta: Ke5

Lauta B: Valkea: sh5

Musta: -

voitto

Ratkaisut

Tehtävä 1: 1.f3 e6 2.Kf2 Df6 3.Kg3 Dxf3+ 4.Kh4 Le7#

Tehtävä 2: 1.d6(B) 2.h6(B) 3.Th3(B)#

Tehtävä 3A: 1.d4 e5 2.Kd2 exd4 3. b3 d3 4) Kc3 dxe2 5.Kb2 exd1R#

Tehtävä 3B: 1.e4(B) d5(B) 2.Ke2(B) dxe4(A) 3.g3(B) e3(B) 4.Kf3(A) e2(A) 5.Kg2(B) e1R(B)# (Liisa-shakki tunnetaan myös nimellä Peilishakki!)

Tehtävä 4: 1.Rf4(B) Ke5(A) 2.Lc3(A)#

Tehtävä 5: 1.Lg2(B) Kg1(A) 2.Dg3(A)#

Tehtävä 6: 1.Ta5,4,3,2,1(B) Kc8(A) 2.T1a8(A)#

Tehtävä 7: 1.e7(B)! Toiselle laudalle ei voi lyödä, joten siirtopakon ja epäedullisen laudanvaihtorytmin takia musta K voi vain väistää ja paeta kun sotilas korottuu. Se ei tarvitse edes valkean kuninkaan apua!

Tehtävä 8: 1.h7(B) Kg7(B) 2.h8D(A) Kf7(A) 3.De5(B) Kf8(B) 4.De7(A) Kg8(A) 5.h6(B) Kh8(B) 6.Dg7(B)#

Tehtävä 9: 1.Kb2(B)! (Tms. kuninkaan siirto. Valkean on tehtävä yksi siirto kuninkaallaan sopivaan laudanvaihtorytmiin pääsemiseksi. Muuten musta kuningas saa sotilaan kiinni.) Kf6(B) 2.h6(A) Kg6(A) 3.h7(B) Kg7(B) 4.h8D(A) jne. Yhden tempon uhraaminen rytmin vuoksi siis kannatti.

Viimeisin tehtävä osoittaa, että Alice vaatii kaksi erilaista neliösääntöä. Kun tarkastellaan etenevää sotilasta ja sitä takaa ajavaa kuningasta, niin tilanne määräytyy siitä, kumpi niistä seuraa toista hypättäessä laudalta toiselle.

1) Mikäli kuningas hyppää edellä, niin se voi lyödä perässä tulevan sotilaan ja tavanomainen neliösääntö pätee.

2) Mikäli sotilas hyppää edellä, ei sotilaan kiinni saaminen riitä kuninkaalle vaan sen on ehdittävä sotilaan eteen. Jotta tämä onnistuisi on kuninkaan omalla siirtovuorollaan päästävä alueelle, joka on yhtä linjaa kapeampi ja kahta riviä lyhyempi kuin normaali neliö. Lisäksi sotilaan edessä oleva ruutu kuuluu alueeseen.

Siinä suunnilleen olivatkin tähänastiset kokemukset Partonin oivalluksesta. Paitsi, että siitä voi laatia erikoisia shakkit tehtäviä, niin se on myös ihan pelikelpoinen variantti. En ole pelitaitoani vielä paljoa päässyt testaamaan, kun turnauksia tuntuu olevan harvassa, mutta kokeilut mm. Tehtäväniekkujen kevätpäivillä ja Teekkarien Shakkikerholla ovat osoittaneet pelin hyväksi.

Ensimmäinen löytöretki Liisan satushakkimaahan on nyt tehty ja rohkenen suositella kokemusta muillekin. Kai sinne pitää vielä joskus itsekin palata.

Toisaalta... David Pritchard esittelee kirjassa "The Encyclopedia of Chess Variants" peräti 1450 erilaista shakkipelin muunnelmaa. Löytyisiköhän sieltä jotakin muuta mukavaa?

Liisa-shakki – Alice Chess

Alla on kooste vanhoista lähteistä löytämistä Liisa-shakin tehtävistä. (Viime vuosinahan uusia Liisa-tehtäviä ei ole juurikaan ilmestynyt. Toivottavasti tämän ST-numeron jälkeen tilanne muuttuu!) Jätän niiden analysoimisen lukijoiden huoleksi.

Vaikka olin muinaisella satutoimittajan urallani törmännyt Liisa-shakkiin, en ollut kiinnittänyt siihen erityisempää huomiota. Kahden laudan käyttö tuntui yksinkertaisesti liian hankalalta. Vasta Timo Aitan propaganda sai minut kiinnostumaan Liisa-tehtävistä, ja huomasiin yllätyksekseni, että tämäkin satuehto on ihan mielekäs ja siitä syntyvät tehtävät ja ideat kauniita ja mielenkiintoisia. Eivätkä yhtään niin monimutkaisia kuin olin pelännyt. (Toisaalta useimmat tehtävät, joita olen tähän mennessä nähnyt, ovat olleet melko yksinkertaisia.)

Kuten Timo kertoo, englanninkielisen nimen pohjana on teos *Alice in Wonderland*. Koska teos on suomennettu (jopa kolme kertaa: Anni Swan (1906), Kirsi Kunnas ja Eeva-Liisa Manner (1972) sekä Alice Martin (1995)), niin mielestäni on perusteltua puhua Liisa-shakista. (Suomennammehan Circekin kirkeksi!) Koska en ole diktaattori, niin jokainen laatija tai kirjoittaja käyttökön kumpaa nimitystä haluaa.

Tehtävään 1 olen merkinnyt laudanvaihdot, muihin tehtäviin en. (Laiskuutta!)

Tehtävästä 3. Satuehdon vanhassa määrittelyssä (mm. *The Fairy Chess Review*, vi 1954 (vol. 8, n:o 16)) vaadittiin, että matin oli oltava ns. satumatti, eli että matitettavalla K:lla piti olla näennäisiä pakoruutuja, jotka oli otettu toisella laudalla. En usko, että tästä ehdosta enää pidetään kiinni.

Ratkaisut:

- Kniest a)** 1.b5! (B) 5.b1R (B) 7.Ra2 (B) Rb3 (A)# b) 1.b6! (B) 6.b1L (A) 7.La2 (B) Rb3 (A)#
- Nixon** 1.Dh8! Kh2 2.h7#
- Nixon** 1.De5! Kh2 2.Rh1#, mutta ei 1.Ke1 Kg1 2. Df2#??, koska matti on normaali!
- Nixon** 1.Rhf2! K~ 2.Rd1#

5. Brogi 1.-c5 2.La8#; 1.Ld3? Rxe6!; 1.La8! (2.e4#) Txd4/Lxc4/Rxe6/Dxe5 2.Tcxc6/Rexc6/Rdxc6/Texc6#

6. Brogi 1.Lg6! (2.Txf5#) Dd5/T7e5/T6e5/Lxe8,Ld5/Rxc5 2.Db7/Te7/Te2/Dh1/Da4#

7. Nixon 1.Tg6! f1~ 2.Tg7+ Kh8 3.h7 ~ 4.Tg8# Laadittu osoittamaan mustan mahdollisuus shakata tai suojata g8-ruutu 3. siirroksaan. Oikeastaan 1.-f1~ ei siis ole puolustus, ja ainoa siirto, joka ”torjuu” uhan 2.Tg7+ on 1.-Kh8, jolloin valkealla kuitenkin on duaali: 2.h7/Tg7.

8. Nixon 1.Tg2 Th7 2. Tb2 Txxh1#

9. Nixon 1.Dc5 e3 2.Le5 Td4#

10. Nixon 1.-Re4 2. De5 Td6#; 1.Ke5 Tf4 2. Ld5 Rc4#

11. Brogi a) 1.De4 Lf7 2.Tcd5 Th5# b) 1.De6 Lc6 2. Tbd5 Tb5#

12. Brogi 1.La3 Lxb3 2.Sdb4 Ld1# (Lc2?); 2.Sab4 Lc2# (Ld1); 1.-Lxb5 2.Sdb4 Ld7# (Lc6?); 2.Rab4 Lc6# (Ld7?)

13. Brogi 1.Ke4 Td4 2.Red5 Ta4#; 2.Rcd5 Tb4#; 2.Ld5 Tc4#; 2.Dd5 Tg4#

14. Brogi 1.Rg5 f3 2.T6h5 Th1# (2.T7h5? Th7+ 3.Rxh7) ja 1.Dg4 f4 2.T7h5 Th7# (2.T6h5? Th1+ 3.Dh3)

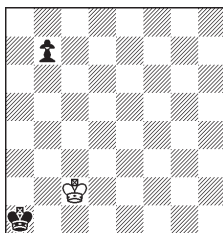
15. Nixon 1.Kc7 Kf3 2.Kb7 Lb8 3.Ka8 Lh1#

16. Nixon 1.Kb7 Re5 2.Lh1 Rc6 3. Ka8 Lxh1#

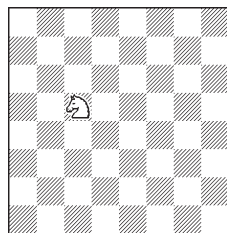
17. Nixon 1.Ke1 Tc2 2.Th2+ Tb2 3.Td2 Tb1# Huomaa mustan siirtojärjestys: ei 1.Th2?, joka kiinnittäisi valkean tornin!

Henry Tanner

1. Albert H. Kniest, 2334 D&F 255, 30.1.1969

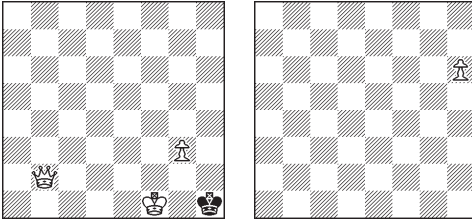

sa#7

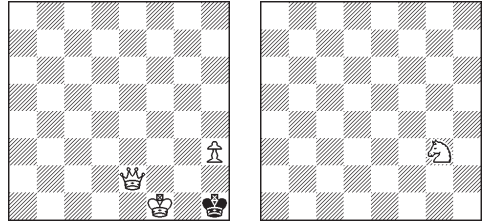
Liisa-shakki 2 + 2
b)vKc2 laudalle B

2. Dennison Nixon, 9900 FCR vi 1954

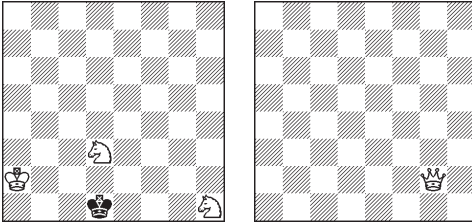
2# Liisa-shakki 4 + 1

3. Dennison Nixon, 9901 FCR vi 1954

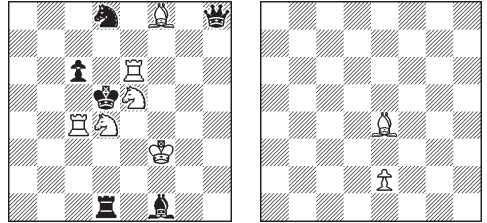
2# Liisa-shakki 4 + 1

4. Dennison Nixon, 902 FCR vi 1954

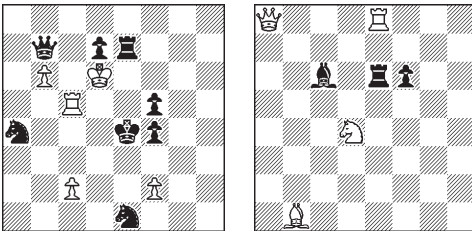
2# Liisa-shakki 4 + 1

5. Giuseppe Brogi, 10083 FCR xii 1954

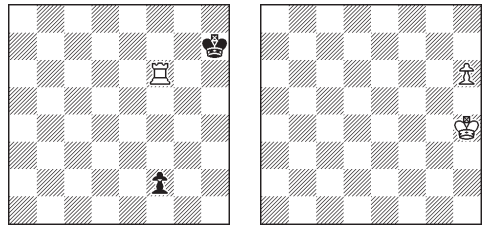
2# Liisa-shakki 8 + 6

6. Giuseppe Brogi, 10148 FCR ii 1955

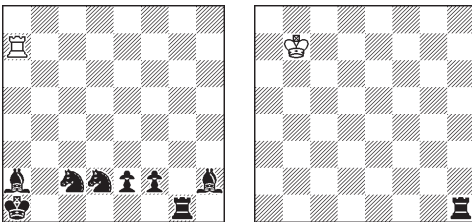
2# Liisa-shakki 9 + 11

7. Dennison Nixon, 9907 FCR vi 1954

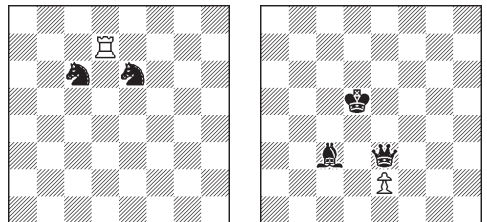
4# Liisa-shakki 3 + 2

8. Dennison Nixon, 9899 FCR vi 1954

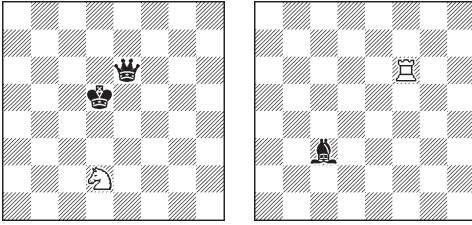
a#2 Liisa-shakki 2 + 9

9. Dennison Nixon, 9903 FCR vi 1954

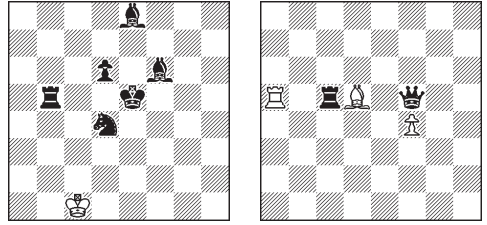
a#2 Liisa-shakki 2 + 5

10. Dennison Nixon, 9906 FCR vi 1954

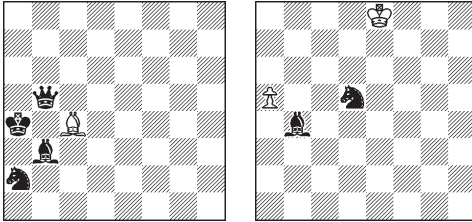
a#2* Liisa-shakki 2 + 3

11. Giuseppe Brogi, 10028 FCR x 1954

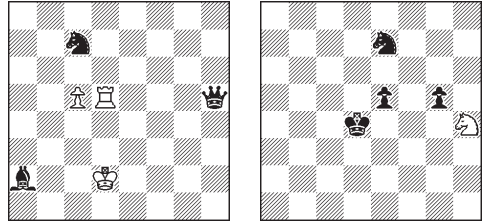
a#2 Liisa-shakki 4 + 8
b) mRd4 laudalle B

12. Giuseppe Brogi
8730, FEENSCHACH iv-v 1968

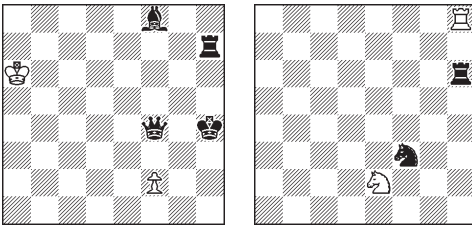
a#2 1.2.2.1
Liisa-shakki 3 + 6

13. G. Brogi, 8731 FEENSCHACH iv-v 1968
(korjaus: Henry Tanner)

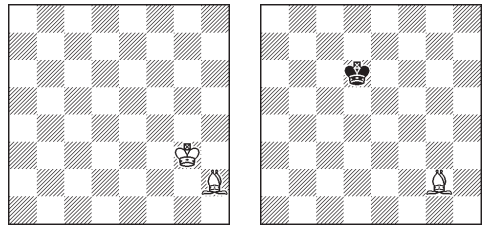
a#2 1.1.4.1
Liisa-shakki 4 + 7

14. G. Brogi, 8733, FEENSCHACH iv-v 1968

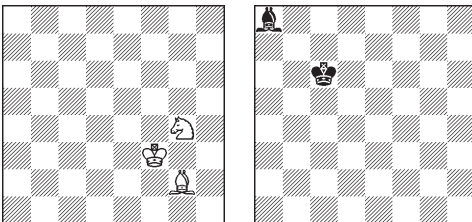
a#2 2.1.1.1
Liisa-shakki 4 + 6

15. Dennison Nixon, 9904 FCR vi 1954

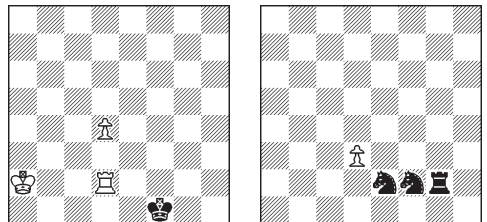
a#3 Liisa-shakki 3 + 1

16. Dennison Nixon, 9905 FCR vi 1954

a#3 Liisa-shakki 3 + 2

17. Dennison Nixon, 9908 FCR vi 1954

a#3 Liisa-shakki 4 + 4

Ensipainokset

Originals

Tuomarit / Judges 2001: 2# 2001-2002: **Peter Gvozdjak**, 3# 2000-1 **Kari Valtonen**, 2002-2003 **Dieter Müller**, n# 2000-1: **Michael Keller**, 2002-2003 **NN**, loppu tehtävät/*studies* 2001-2002: **Axel Ornstein**, a#2/h#2 2001-2002 **Chris Feather**, a#3/h#3 2000-2001 **Kari Valtonen**, 2002-2003 **Michal Dragoun**, a#n/h#n 2000-2001 **Timo Koistinen**, 2002-2003 **Christopher Jones**, i#/# 2000-1 **Kari Karhunen**, satutehtävät/*fairies* 2001: **Hannu Sokka**

Mattitehtävät / *Direct mates*

Jukka Tuovinen

Steniuksentie 35 A 1, 00320 HELSINKI

Puh/Tel.: 040 590 6609

e-mail: tuovinenj@hotmail.com

Tällä kertaa suorittaa ensiesiintymisensä ST:n mattitehtäväpöalstalla useampikin laattija. Rohkeutta vain ensipainosten lähettämiseen kotimaisillekin uusille laatijoille. Kaikki tehtävät ovat koneella tarkistettuja. Ratkaisuaikaa 7 viikkoa.

MATTITEHTÄVÄENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 4-5/2001

2144. Popescu 1.Td6? gxh4!, **1.Tf4!** Dxf4/Dxg4/Dxf2/Dxe2/Dxd3/Dd5/hxg4 2.gxf4/d4/Te4/d4/Te4/d4/Rxd3/Tf5/d4#. Jotenkin tylsän tuntuinen (AH). Uhmakas alkusiirto. vT mD:n eteen (JP).

2145. Kettunen 1.Dh4? Lc1!, **1.Re3!** (2.Rf5#) Dxe6/Txd6/Txe5/Lxc2/fxe3 2.Rc6/Dxd6/Lc5/Rxc2/Dh4#. Hyvä alkusiirto (JP).

2146. Tompuri 1.-Le3/Lh2/R-/e4 2.Rxe3/Rc3/D(x)c6/Rf4#, 1.La1?2.c4#) Tc1!, 1.Lb4? (2.Dc4#) e4!, **1.Ld4!** (2.Dc5#) R-/Kxd4/Txd4/Lxd4/exd4 2.D(x)d7/Dc4/Rc3/c4/Rf4#. Ratkesi viidessä sekunnissa, mutta

tietyksi matteja piti vähän tarkistaa (AH). L-isku M:n joukkojen keskelle ratkaisevan tehokas (JP).

2147. Tompuri 1.-Kxe5/dxe5/Rxg4 2.De4/Txc6/Lxg4#, **1.Tf4!** (2.Df5#) Kxe5/dxe5/Re3/Rxf4/Re4 2.De4/Txc6/Rd4/Rxf4/Lg4#. Suhteellisen vaikea (AH). Aika hyvä minusta (HK). Mainio 2-siirtoinen (JP). Hyviä ja vaikeahkoja nämä uuden miehen tehtävät, 2146 paras (PV).

2148. Popescu 1.Tg/h4? e4!, **1.Le4!** dxe4 2.Re3 bxc4/c5/Lb7 3.Rac4/bxc5/Rxb7#, 1.-dxc4 2.Rc3 c5/Lb7 3.Rxb5/Rxb7#, 1.-d4 2.d3 bxc4/c5/Lb7 3.Rxc4/bxc5/Rxb7#, 1.-bxc4 2.Rc3 c5/d5/Lb7 3.Rxb5/Rxc4/Rxb7#. Helppo, mutta miellyttävä jatkuvine siirtopakkoineen (AH). Ensivaikutelma näytti helpolta mutta aika vaikea huomata alkusiirtoa (PV)

2149. Makaronez 1.Lh5 (2. Txa4+) Tb1/Tc1/c4/Rf4/Dxh5/Da8 2.Tb4+/Tc4+/Td4+/Tf1+/Rc4/Txg5+. Makaronezin nimi aiheuttaa kauhunväristyksiä kiireisessä ratkaisijassa, mutta tämä oli sentään kohtuullisen helppo. Vahinko, ettei 1.-Db8 anna lisämuunnelmaa (AH). Alkusiirto nähtävissä helpohkosti, mutta jatkossa vaatii enemmän työtä (PV).

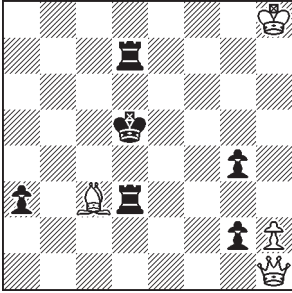
2150. Pankratjev & Marker 1.Rce5! (2 Rf2+ Ke3/Kf4 3.Rh1+ Ke4 4.Rg3#) g3 2.Rf3 Kxf5+ 3.Rfe5+ Ke4 4.Dg6#, 1.-Ld1 2.Rc4

Huom! Suorissa mateissa (n#) ja itsemateissa (i#n) kuvien alla oleva **h** tarkoittaa temaattista houkutusta, **e** taas esipeliä (= jos musta olisi siirtovuorossa). Niitä ei tarvitse ilmoittaa ratkaisussa. Apumateissa vaihdella ilmaistaan asteriskilla, esim a#2*.

Note! In direct mates (n#) and selfmates (i#n) **h** under a diagram means a thematic try, while **e** means setplay. You need not give tries & setplays in your solutions. In helpmates setplay is indicated by an asterisk, e.g. a#2* (= helpmate in two with setplay)

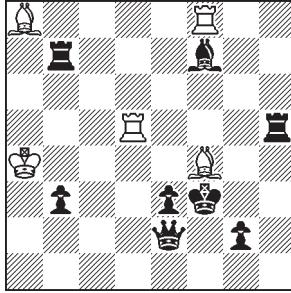

2227.
Alessandro Cuppini
Bergamo - ITA

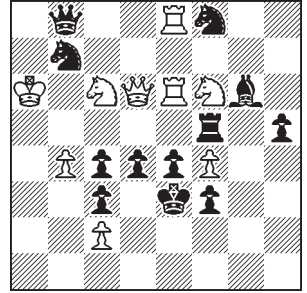
a#2 2.1.1.1 4+6
b) vLc3→d6 c) vLc3→e3
d) vLc3→d4

2228.
Christer Jonsson
Skärholmen - SWE

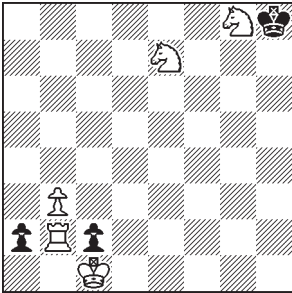
a#2 b) mse3→g3 5+8

2229.
Aleksander Pankratjev
Tshegdomyn - RUS

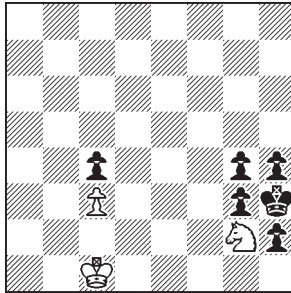
a#2 b) vTe8→d8 9+12

2230.
Carl-Erik Spåre, Ylämylly
omistus
Kauko Virtanen 70 vuotta

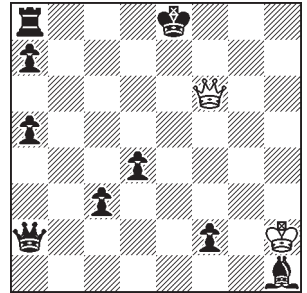
a#3 b) vLe7 5+3

2231.
Kari Valtonen
Carl-Erik Spåren mukaan
Tampere

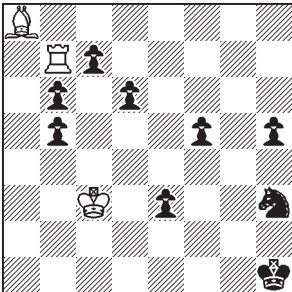
a#3* 1.2.1.1.1.1 3+6

2232.
Aurel Karpati
& Rolf Wiehagen
Hollywood, CA - USA/
Kaiserslautern - DEU

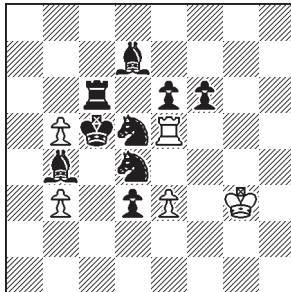
a#3 b) msc3→b2 2+9

2233.
Brian Edwards
Paisley - GBR

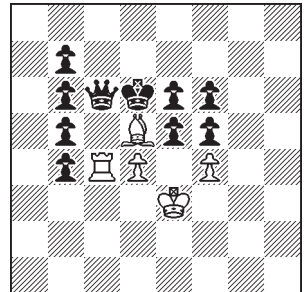
a#3 b) mRh3→g4 3+9

2234.
Zivko Janevski
Gevgelija - MAK

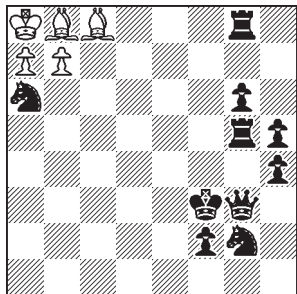
a#3 2.1.1.1.1.1 5+9

2235.
Christopher Jones
Bristol - GBR

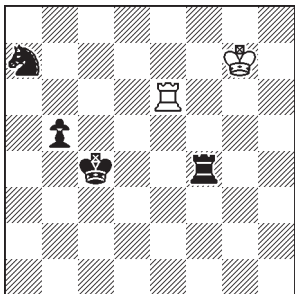
a#3 2.1.1.1.1.1 5+10

2236.
Christer Jonsson
Skärholmen - SWE

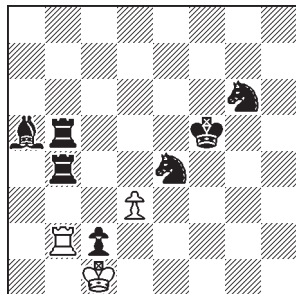
a#3 2.1.1.1.1.1 5+10

2237.
Daniel Novomesky
Bratislava - SVK

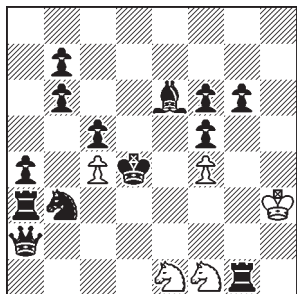
a#4 2.1.1... 2+4

2238.
Hannu Kettunen
Lahti

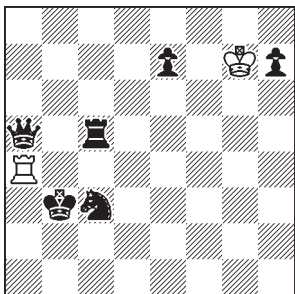
a#4 2.1.1... 3+7

2239. Unto Heinonen &
Matti Myllyniemi (+) &
Timo Koistinen
Helsinki / Mustasaari

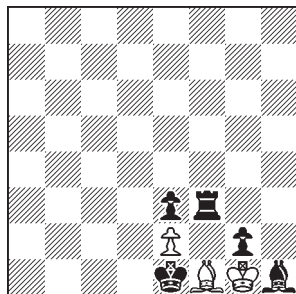
a#4 2.1.1... 5+13

2240.
Ion Murarasu
Botosani - ROM

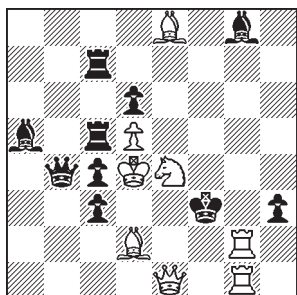
a#5 2.1.1... 2+6

2241.
Miroslav Henrych
Slany - CZH

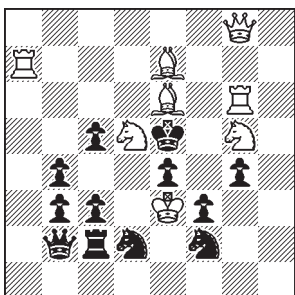
a#5½ 3+5

2242.
Vukota Nikoletic (+)

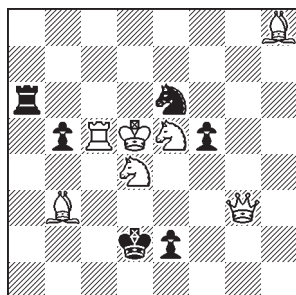
i#3 8+10

2243.
Venelin Alaikow
Sofia - BUL

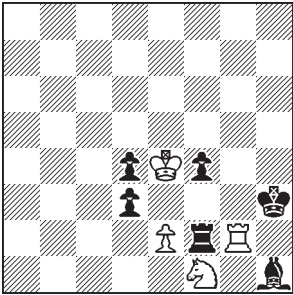
i#6 8+12

2244.
Sergei Smotrov
Semipalatinsk - KAZ

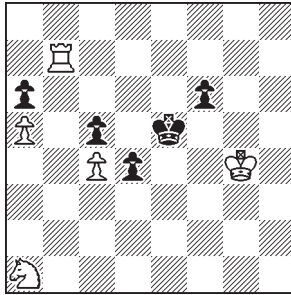
i#25 7+6

2245.
Alexander Hildebrand &
Christer Jönsson
Märsta / Skärholmen -
SWE

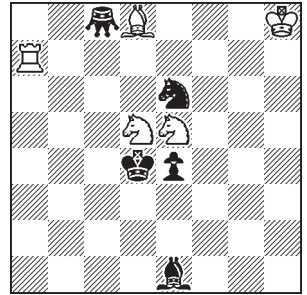
sa#5 2.1.1... 4+6

2246.
Jevgeni Fomitshev
Shatki - RUS

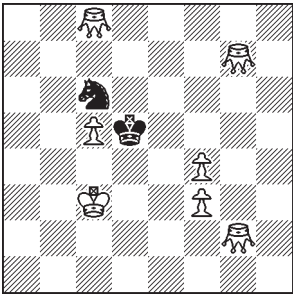
sa#19 5+5

2247.
K. Muralidharan
Chennai - IND

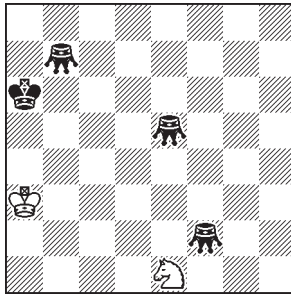
a#2 b) mHc8→g1 5+5

2248. Unto Heinonen
Helsinki

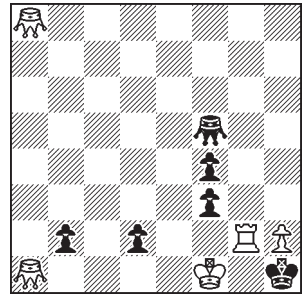
a#4 2.1.1... 7+2

2249. Daniel Novomesky
Bratislava - SVK

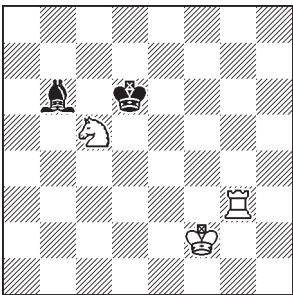
a#5 3.1.1... 2+4

2250. Nikolai Nagnibida
Tshernivtsi - UKR

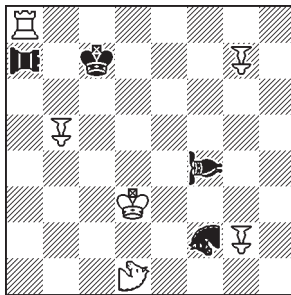
a==5 5+6

2251.
Aleksandar Popovski
Skopje - FYROM

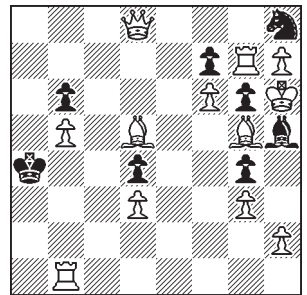
a#3 2.1.1... 3+2
Liisa-shakki; b-lauta tyhjä

2252.
Erich Bartel
Augsburg - DEU

2# hyppykuninkaat 6+4
berolina-sotilaat, alfil f4,
seepra d1, peitsi f2,
3,5-ratsu a7

2170. (k)
Reino Heiskanen
Tervalampi

i#10 12+8

Kxd3+ 3.Re3+ Ke4 4.Ld3#, 1.-Te5 2.h8D
Txf5 3.Dh1+ Tf3 4.Dg6#, 1.-Dxd5 2.Dh6 Ld1
3.Tf4+ gxf4 Dxf4#. Paljon on vähän turhanoloistakin nappulaa mielestäni, vaikka toki ne tarpeen lienevät. Vaikea on, mutta onneksi oli aikaa. Varsinkin 1.-g3, joka oli jopa jäädä huomaamatta (PV). HS ilmoittaa duaalin 1.-g3 2.h8D/T [g2]/Txxh8 3.Th4+/Rc4.

2151. Pitkänen Kuviovirhe. Korjattu muoto julkaistu edellisessä lehdessä.

Lopputehtävät / *Studies*
Joose Norri
Meritullinkatu 7 A 13, 00170 Helsinki
Puh/Tel.: (09) 6222 961
e-mail:joose_norri@hotmail.com

Ensimmäisen tehtävän omaperäisyys on tulkinnanvarainen juttu. Uskoisin että ainakin nappulaminimi on löytynyt. Seppo tarjoaa tilaisuuden loppupelitalojen testaamiseen, sillä asema pelkistyy nopeasti hyvin pelimäiseksi.

Lopputehtäväensipainosten ratkaisut ST 4-5/2001

2152. Minerva 1.Tb3+! Kxa4 (1.-Kxb3 2.Rxc5+ ja 3.Rxd7=) 2.Ka8 (ei 2.Thh3 De5+) 2.-Txb7 3.Th4+ Kxb3 4.Tb4+ (4.Th3+? Kc4 5.Th5+ Kd5 6.Th5+ Ke6) 4.-Kc3 (jos kuningas menee a-linjalle, seuraa ikuinen shakki b-linjaa pitkin) 5.Tb3+ Kc2 6.Tb2+ Kd3 7.Tb3+ (7.Td2+? häviää, kun kuningas juoksee h7:n kautta g8:aan) ja tasapeli ikuisella shakilla (tai patilla) b-linjaa pitkin, sillä Kh7:ään tulee nyt Txb7. (6p)

2153. Riihimäki 1.Ld5 cxd5 2.Kf8 (tempo pitää hävitä) 2.-Lc7 3.Ke8 Kb8 4.Kd7 Ld8 (4.-Ka8 5.Kxc8) 5.Kxd8 Ka8 6.Ke8 (uusi tempohäviö, sillä 6.Kd7? Kb8 7.Kc6 Ka8 8.Kxd5 Kb8 9.e4 Kc7 10.e5 dxe5 11.dxe5 Rd6 12.exd6+ exd6 ei voita) 6.-Kb8 7.Kd7 Ka8 8.Kc6 Kb8 9.Kxd5 Kc7 10.e4 Kb8 11.Kc6 Ka8 12.Kc7 d5 13.e5 voittaen. (6p)

2153. Maricic 1.Rg5 Rf6 2.Le5 Kg8 (2.-Txe5 3.Df8+) 3.Rxh7 Rh5 4.Rg5 (ei 4.Rf8 f6) 4.-Rf6 5.Re4 voittaen. (4p) Tässä tehtävä pelishakistin makuun (OH).

Apumatti / *Helpmates*
Marko Ylijoki
Hämeenpuisto 53 A 24, 33200 Tampere
e-mail: alfil@aktivist.fi tai
valmar@sirkus.com

"Shakki. Peliksi se on liian vakava, tieteeksi liian turhanpäiväinen." - Gustave Flaubert

Varsin monisiirtoista tarjonta tälläkin kerralla, mutta onneksi riittävän vaihtelevaa kuitenkin. Mukana on myös ilahduttavan monta suomalaistehtävää. Karin tehtävä on odotellut varastossani jo pari vuotta, koska laatija oli 3-siirtoistuomarina edellisenä kaksivuotisjaksona. Tehtävä viittaa Carl-Erikin tuotokseen 1771., joka julkaistiin numerossa 4/1999.

Koska monissa tehtävissä näyttäisi olevan ylen sankka musta miehitys, pyytäisinkin kommenttejanne ja mahdollisia taloudellistamisehdotuksianne jälleen kerran. Yksi arviointiperuste voisi esimerkiksi olla vastaako sisältö käytettyä materiaalia, vai tuntuuko jäävän jotakin löyhää!?

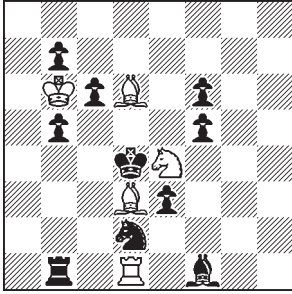
Ratkaisuksi riittää kaksisiirtoisissa ensimmäinen ja viimeinen siirto, 3- ja monisiirtoisissa lisäksi mustan viimeinen siirto. Siirtojen numeroinnin sekä lyönti-, shakkaus-, matti- ja ohestalyöntimerkinnät voi jättää pois. Suosittelen käyttämään tätä pikakirjoitusta, sillä se nopeuttaa ratkaisujen tarkistamista.

Ja postilaatikon seitsemän viikon kuluessa.

APUMATTIENSIPAINOSTEN RATKAISUT ST 4-5/2001

2155. Solja 1.Rxe4 Lxb5+ 2.Ld3 Txd3# 1.Rf3 Lxb1+ 2.Kc4 La2# 1.Rb3 Lxf1+ 2.Kxe4 Lg2#. En löydä sitä kolmatta ratkaisua kirveelläkään (PV). Analogia ala-arvoinen ja yövartija. Täyslimbo! (HS). Patteri avautuu eri suuntiin. Onko vK:lle muuta paikkaa? Nyt Ld6 jää yövartijaksi yhdessä ratkaisussa (C-ES). Kolmas ratkaisu tavallaan torjuu liiallisen symmetrian (AH). Teppo Mänttä lähetti version (tehtävä A), jossa tämä puute on korjattu. Laatija on antanut siunauksensa. Ratkaisut pysyvät muuttumattomina (MY).

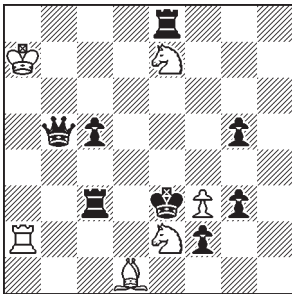
**A) 2155v. Kenneth Solja
versio: Teppo Mänttä**

a#2 3.1.1.1 5+10

2156. Janevski 1.Kd3 Rf5 2.Txe2 Lxe2# 1.Dxe2 Txe2+ 2.Kf4 Te4# 1.Dd3 Rd4 2.cxd4 Rd5# 1.Td3 Rf4 2.gxf4 Rf5#. Aktiiviset ja passiiviset R-uhraukset. Tässä TF:ssä kyläkin toinen pari hajoaa häiritsevästi (C-ES). Olin jo menettänyt uskon. Onko teema teeman vai moniteemainen? (PV). 1.Dxe2 was hard to find (JB). Tässäkin neljäs ratkaisu on hiukan erillinen, ei välttämättä huonossa merkityksessä (AH). Tuntuu vaikealta (HS). Hannu lähetti myös ehdotuksen taloudellistamiseksi (B). Tehtävä on lähetetty Janevskin tutkailtavaksi, palaamme astialle (MY).

**B) 2156v. Zivko Janevski
versio: Hannu Sokka**

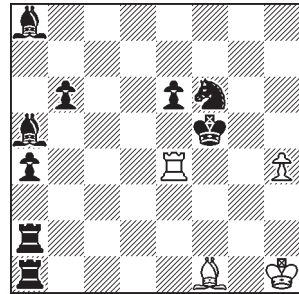
a#2 4.1.1.1 6+8

2157. Molnár a) 1.Tcxf7! (Txf7?) c3 2.Rc5 Re5# b) 1.Txf7! (Tcxf7?) Tb3 2.Rd4 Ra5#. Selkeää dualinvälttöä + tukintavuorottelua päästetyllä ratsulla sekä kivat matit (C-ES).

2158. Garai 1.g1R Lc2 2.Rf3+ exf3 3.Re6 Le4# 1.g1L Lb3 2.Ld3 exd3 3.Rc6 Lxc4#. 1.Rc6 Lc2-f5-se4#? not, because en passant (TG). Hyvin tehty korotus- + uhrausvuorottelu, vaikkakin helposti arvattavissa (C-ES). Helppo herra Garailla (PV). Kevytupseerisyys. Kaksi ratkaisua sopivat hyvin yhteen (JP). Helpohko, mutta omalla tavaltaan miellyttävä (AH).

2159. Jonsson 1.La3 Lb3 2.f5 Td3 3.Rd4 Te3# 1.Tb3 Ta5 2.Lb2 Ld7 3.Ld4 Lf5#. Hieno tehtävä! Ahne ratkaisija jää kuitenkin kaipaamaan vielä täydellisempää. Jospa toisessa ratkaisussa Tb8 tulisi tukkimaan d4:ään (vrt. Ld4), ja jospa myös vL:n päästö tapahtuisi samalta ruudulta, joko a3 tai a5 (vrt. mTb3 ja vLb3) (C-ES). Hyvä tehtävä, varsinkin 1.La3 on vaikeakin (PV). Kauniita katkoja ja suhteellisen vaikea ratkaistava (AH). Snygg (HS). Hyvä (YH). Todella siistiä (HK). Carl-Erikin idean pohjalta tein version (C), jonka Christer hyväksyi.

**C) 2159v. Christer Jonsson
versio: Marko Ylijoki**

a#3 b) mse6→g6 4+9

Ratkaisut: a) 1.Le1 Lg2 2.Tf2 Tg4 3.Tf4 Tg5# b) 1.Tg2 Te1 2.Ld2 Lc4 3.Lf4 Lxe6# (MY).

2160. Wiehagen 1.Ta3 bxa3 2.Lxa3 Rxa3 3.Kxa3 Ta1# 1.Txb1 Th1 2.Txb2 Th8 3.Ka3 Ta8# Active + passive sacrifices of the same two pieces. Consecutive Zajic on the same square (in first solution). WR in all corners. By the way, the latter takes only the Pg3; the other stuff in the 'North' is needed anyway for avoiding other cooks (RW). Vaikeaan lyöntiaiheeseen on RW tarttunut, eikä ihan perille asti päässytään (C-ES). VT:n

pitempi tie vaikea löytää. Muuten ei kovin vakuuttava teos (AH).

2161. Cuppini 1.Te5 Re6 2.Dd4(Da4?) Ka2! 3.Df4 Rg7# 1.Le5 Rxd1 2.Tf2(Tc4?) Kc1! 3.Tf4 Rxe3# Grimshaw on e5; selfblocks f4 and e5; flight squares to wK (AC). Tehtävän juu oli tempotarve, joka taas aiheuttaa mustalle dualinvältön. Taloudellisuus? (C-ES). Paras 3-siirtoisista. Nautin tehtävästä, kun ylipäätään pystyin sen ratkaisemaan (PV). Matit helppo nähdä, mutta vK:n paikka piti hakea tarkasti (AH).

2162. Kettunen 1.Le2 Rf4 2.Lh5 Kd3 3.Lf7 Rh5 4.Le6 f4# 1.Lb5 fxe3 2.Lc6 Kd3 3.d4 exd4+ 4.Kd5 Rf4#. Molemmat matit f4:stä. 1.Lb5-ratkaisu oli vaikea nähdä (C-ES). Toinen ratkaisu helppo ja toinen vaikea (PV). Interesting (LV). Varsinkin toisessa ratkaisussa vL:n vaellus on kaunista katsottavaa! Muutenkin hyvä (AH).

2163. Lois & Kapros a) 1.Tg4 Lg1 2.Kf4 Lf2 3.Tf5 Le1 4.Le5 Ld2# b) 1.Ke4 Lf1 2.g2 Le2 3.g1L Ld1 4.Lge3 Lc2#. Olin pitkät ajat täysin kuutamolla, kunnes aukesi. Sahanterät piirtyvät kauniisti (C-ES). Sama kuin 2162. (PV). A lot of time for solving (LV). Tässäkin L:t tekevät hyvää työtä. Näytti ensin hyvinkin vaikealta (AH).

2164. Karamanits a) *1.Da6+ Kb4 2.Kd8 Kc5 3.Dc8 Kd6 4.Te8 Rf7# 1.- Rf5 2.De5 Kb4 3.Db8+ Kc5 4.Kc8 Kc6 5.Td8 Re7# b) *1.De5 Kb4 2.Db8+ Kc5 3.Kc8 Kc6 4.Td8 Re7# 1.- Rh6 2.Da6+ Kb4 3.Kd8 Kc5 4.Dc8 Kd6 5.Te8 Rf7# c) = a). Pendulum (?) twins, Minimal-aristocrat, ideal echo mates (AK). Hajallaan olevista palikoista siisti nipu (JP). Ratkaisija huomannee, että tapahtuu eräänlainen "muodonmuutospaluu" (HK & YH). Well done (LV). Tulee mieleen, että on tämä luetun ymmärtäminen heikentynyt. Valkean 1. siirto johtaa alkuasemaan. Oli miten oli, mutta tehtävää en pidä hyvänä (PV). Kiva kameleontti, jossa D-siirtojen valinta on hyvä mauste. Mutta mitä järkeä c:ssä on? Ikiliikkuja mikä ikiliikkuja eikä se parane lisäämällä muotoja b:stä ö:hön (C-ES). Tylsä ja sekava (AH). B-muoto on turha, c-muoto jo idiotismia (HS). Kuuntelen korvat punaisina, enkä uskalla sanoa mitään (MY).

2165. Molnár & Feather 1.Lc5 bxc5

2.Ke7 c6 3.Kf6 c7 4.Kg5 c8D 5.Kh4 Dg4# 1.Le7 Rg2 2.fgx2 b5 3.g1T b6 4.Td1 b7 5.Td7 b8D#. Avara ja kaunis uhrausvuorotelu. Pidin tästä kovasti (C-ES). Kun siirtoluku kasvaa, tehtävät helpottuvat (HS). Maybe the best (LV). Toisen ratkaisun täytyy olla tosi hyvä, koska en löytänyt sitä (AH). Kaksi erilaista eritasoista ratkaisua (JP). Erilaisia ja eritasoisia ehkä, mutta tarkoitus onkin, että toisessa mustan aktiivinen ja toisessa valkean aktiivinen uhraus. Ja yhdistäähän sentään kaksi D-korotusta!? (MY).

2166. Novomesky 1.Tc4 Ke3 2.Td4 d3 3.Td5 Kd2 4.Kd4 f4 5.Tcc5 e3# 1.Kd6 d4 2.Tc6 Kd3 3.Kd5 f4 4.Td6 f5 5.Tcc6 e4#. Olen täysin ymmällä (PV). A little masterpiece (LV). Mattikuvio lienee ikivanha, mutta siihen pääsy on kauniisti toteutettu (AH). Ihmettelin, miksi 3 ratkaisua. VK oli ruudussa e3. Oli suru yliviivata kaunein ratkaisu 1.Kd5... 4.- f3! (HS). Taas uusi(?) kameleonttitoisto. Ratkaisemiseen meni aikaa (C-ES). Eiköhän nämä mattiasemat ole kameleontteinkin ihan tuttuja, mutta tavat päästä niihin vaihtelevat (MY).

Tehtävässä 2196, ST 6/2001, kuuluu olla mDf1→f2! Ratkaiskaa uudelleen.

Itsematit, satushakki ja
matemaattiset shakkitehtävät /
*Selfmates, Fairies and
Mathematical Chess Problems*
Joose Norri

Meritullinkatu 7 A 13, 00170 HELSINKI
Puh/Tel.: (09) 6222 961
e-mail: joose_norri@hotmail.com

Kolmen itsematin jälkeen tulee kaksi sarsajiirtoista apumattia, joissa musta tekee ensin osoitetun määrän siirtoja ja lopuksi valkea ainoallaan matin. Musta ei saa shakata ennen viimeistä siirtoaan. Seuraavissa tehtävissä hyppivät heinäsirkit liikkuvat ja lyövät kuningattaren linjoilla ensimmäisen vastaantulevan joko oman tai vastustajan nappulan takaiseen ruutuun. Kolmen apumatin jälkeen tulee apukaksoispatti, jossa siinäkin musta alkaa ja valkean viimeisen siirron jälkeen molemmat ovat patissa.

Liisa-shakin sääntöjen suhteen viittaa erityisartikkeliin toisaalla tässä lehdessä. Hyppykuninkaat siirtyvät shakattaessa vain kuten shakkaava nappula. Berolina-sotilaat siirtyvät viistosti ja lyövät suoraan, eli päinvastoin kuin normaalit. Loput satunappulat ovat erilaisia ratsuja (normaaliratsu =1,2-ratsu): alfil = 2,2-ratsu, seepra = 2,3-ratsu, peitsi = 2,4-ratsu ja 3,5-ratsulle ei liene otettu käypää nimeä.

To our foreign readers:

Selfmates: 2242-2244

Serieshelpmates: 2245-2246

Grasshoppers: 2247-2249

Helpdoublestalemate, grasshoppers: 2250

Alice-chess; B-boerd empty: 2251

Transmuting kings, berolinas, alfil (2,2-knight), Zebra (2,3), lancer (2,4) and a 3,5-knight: 2252

Itsematti- ja satushakkiensipainosten ratkaisut 4-5/2001

2167. Dulbergs 1.Lb8/Lc7/Ld6/Lc3/Dd7/Dg2/Dg3? 1.-Ta7/b5/c4/Ta7/L~+/hxcg2/hxcg3! 1.La1!~ 2.Dc3+ Lxc3#. ST:n kesäkilpailuteemaa? (OH) A problem made only for the nice tries (JB). Melko keho tekele. Pelkkä hauska alkusiirto ei riitä (AH). Sisältö lähettisiirtohoukutuksissa (OV).

2168. Nikoletic & Janevski 1.Dg7! (2.Td6+ Txd6 3.d5+ Txd5#) 1.-Td6 2.Df6+ Kd7 3.Rb6+ axb6#; 1.-Txe5 2.Te8+ Kf5 3.Lxd3+ Rxd3#; 1.-Lxe5 2.Txe5+ Txe5+ 3.d5+ Txd5#. Pienin siirroin näyttävää peliä (HK).

2169. Moutecidis 1.Tb5+ Ka6 2.Dc6 Ka7 3.Lc5 Lxc5 4.Tb7+ Ka8 5.Da6+ La7 6.Td7 Kb8 7.Rc6+ Ka8 8.Ra5 Kb8 9.Td8+ Kc7 10.Db7+ Kxd8 11.Db8+ Lxb8#. Siirrot 3.-Ka6 ja 3.-Kb8 johtavat lyhytmuunnelmiin.

2170. Heiskanen 1.Tg8 2.Tc8 3.Tc6+ 4.Le3+ 5.Tc5+ 6.Tg5+ 7.Lf4 8.Ld6 9.Lf8 10.Lg7 11.Dxf7 Rxf7# (mustan siirrot ovat kaikki ainoita). Mutta sivuratkaisu: 1.Tg8 2.Txh8 3.Td8 4.Kg7 5.Kxf7 6.Ke8 7.f7 8.f8L 9.Db5+ 10.Dd7+ 11.Le7 g5#. Korjaus kuviossa. Tekijänratkaisusta JB: Expected battery-play. Maybe a minute solving time.

2171. Grönroos 1.Kh3 Rg3 2.Kxg3 (Rg1

Lh1 3.Kh2 Rf3+ 4.Kxh1 (Lf1) Lg2#; 1.Kg1 Rf2 2.Kxf2 (Rg1) Ld1 3.Ke1 Rf3+ 4.Kxd1 (Lf1) Le2#. Schönes, circetypisches Echo. Prima gemacht! (EB) Alkusiirrot löytyivät helposti (OH). Siistiä vähin materiaalein (HK).

2172. Heinonen Kuviovirhe -msa4 oli korjattu edellisessä numerossa. Annan ratkaisut kuitenkin jo tässä, koska ST 1/2002 tullee ulos ratkaisujen "viimeisen" lähetyspäivän jälkeen. Mahdolliset ratkaisupisteet lisätään tietysti jälkikäteen. a) 1.c1H Hb2 2.Hc4 Hd4 3.He4 He3 4.He2 Hd2# b) 1.c1T+ Kb2 2.Tc4 Hb3 3.Td4 Ha2 4.Td2+ Hc2# c) 1.c1D+ Kd3 2.Dc5 Hc4 3.Dg5 Hh5 4.Dc1 He2# d) 1.Kc1 Hf6 2.Kb1 Hg6+ 3.Ka2 Hb2 4.Ka1 Kb3#. Neljä ideaalimattia (laatija). Mattbilderschau (EB)

2173. Ylijoki 1.a5 h4 2.a4 h5 3.a3 h6 4.a2 h7 5.a1D# ja 5.a1R h8R#. Doppel-Exzelsior, but nearly exact anticipation: Theodor Steudel, Problemkiste 3116/1992, sama asema paitsi msd3→vsc2. "Apu" vaatimatonta (OV), joka huomauttaa myös, että yhtä hyvin voisi olla duplex h1-h8R# tai h8T a1D#.

2174. Alaikow Kuviovirhe -vLa5 (ST 6/2001). 1.b1H 2.Hxb4 3.Kxd8 4.He7 Lb6#; 1.b1A 2.Axd5 3.Kf8 4.Ae7 Lg7#; 1.bxa1Se 2.Sexc4 3.Kxd6 4.Se7 Le5#; 1.bxc1Ka 2.Kxd4 3.Kf6 4.Kae7 Sed3#. Märchen -AUW + Stocchi-Thema + K-Stern + Minimal (laatija). Stocchia ei tässä kyllä ole: siinä kysymys on siitä, että erilaatuiset nappulat tukkivat samalla ruudulla, ja tästä seuraa duaalinvälttö, ja kun duaalinvältön määritelmä on se, että mustan siirto sisältää haitan, joka näyttää sallivan useamman matin, mutta samalla mustalle hyödyllisen efektin, joka eliminoi yhtä lukuunottamatta nuo matit, niin ei tässä sellaista tapahdu kun kuningas on aina eri paikassa. Esim. Lb6 shakkaa vain kun kuningas on d8:ssa. The expected fairy-AUW combined as usual by this composer with a king star. Nice to see all promoted pieces playing to e7 (JB).

2175. Aschwanden 1.Ad4? (2.TLexg1/LLee3/e7# A/B/C) mutta 1.-Lc1! 1.TLef2? (2.TLef6#) 1.-Ld4 a2.TLexg1# A; 1.-Td4 b 2.LLee3# B; 1.-Led4 c 2.e7# C; 1.-Lee5 2.e7#; mutta 1.-Rf3! 1.Rf6! (2.Rd7#) 1.-Ld4 a 2.LLee3# B; 1.-Td4 b 2.e7# C; 1.-Led4 c

2.TLxg1# A; 1.-Lee5 2.e7#. Novotny, Grimshaw, Lacny, cyclic anti-dual, anti-battery, A1 (laatija).

Puolustukset perustuvat siihen, että kun valkea uhkauksessa sulkee linjan f7-f5, niin musta katkaisee ennalta toisen suojauksen b3-f5 (teema A1). ABC-kirjaimet näyttävät Lacny-teeman: mattien syklinen siirtymä yhdellä eteenpäin. Tässäkin kyllä duaalinvälttö on mielestäni vain osittainen eikä syklinen, esim. 1.TLef2 Td4 päästää LLec5:n e3:een, mutta syy siihen, ettei se ole matti (torni pääsee väliin f4:ään) ei sisälly siirtoon Td4, koska torni on jo valmiiksi nelosrivillä. Hieman minua kiusaa se, että niin Rb6 kuin TLec2 ovat ulkona pelistä.

The alarm starts ringing when the name Aschwanden appears above a problem. Lucky this time that he used a normal-sized board, with rather normal fairy pieces. The 2 tries were a bit of a problem. Aschwanden, normally known for his letter-schemes, ambushed the solver. Everything is about the square d4. When occupied by a black piece the threat is neutralized because the defence of white Bishop fails. Aschwanden's intention I didn't discover (JB).

2176. Caillaud 1.d3 Rh6 2.Kd2 Rf5 3.Kc3 Rd4 4.Kb4 Rb3 5.axb3 Tg8 6.Ta6 Th8 7.Tg6 hxg6 8.c3 Th5 9.Lh6 Tc5 10.e3 Tc4 + 11.dxc4 a6 12.Dd4 Ta7 13.Rd2 Ta8 14.Da7 b6 15.c5 Lb7 16.Lc4 Lc8 17.Re2. Tempo oscillations by 3 different pieces: Rh8 Ra8 Bc8 (laatija). Caillaud hämäsi jo toisen kerran: vK versus mR jäi mysteeriksi (OV).

2177. Heimo Tehtävän motto/nimi, jonka kertominen olisi saattanut auttaa ratkaisemisessa, on SOTILASPOIKA. **1.e4** b5 2.e5 Lb7 3.e6 Lf3 4.gxf3 Rf6 5.Lg2 Re4 **6.fxe4** a5 7.e5 Ta6 8.La8 b4 9.Rf3 b3 10.Tg1 bxc2 11.Tg6 cxb1L 12.Th6 Le4 13.d3 a4 **14.dxe4** a3 15.Dd6 axb2 16.a4 bxc1L 17.a5 Le3 18.fxe3 exd6 19.0-0-0 Le7 20.Tf1 0-0 21.Re1 Te8 22.Tf6 Lf8 23.e7 Rc6 24.e6 Ra7 25.e5 c6 **26.e4**. Kiitän omistuksesta, joka johtui siitä, että tehtävä perustuu esittämälteni idealle. Lihavoiduissa siirroissa tapahtuu retro-albino, eli kaikki mahdolliset sotilaan siirrot ruudusta e4 taaksepäin. My worst nightmare last 2 months. Elegant play with two well motivated minor promotions. I spent 4 days to find a solution that

goes something like this (with duals) 1.g4 Rh6 2.Lg2 Rf5 3.gxf5 a5 4.b4 axb4 5.a4 b3 6.a5 bxc2 7.La3 cxb1L 8.Ld6 La2 9.Da4 Le6 10.0-0-0 b5 11.Rf3 exd6 12.Tf1 bxa4 13.Re1 Ta6 14.La8 a3 15.Tg1 a2 16.Tg1 a1L 17.Tg6 Le5 18.Th6 Le7 19.f4 0-0 20.fxe6 Te8 21.f5 Lf8 22.e7 Lb7 23.d4 Ld5 24.dxe5 Le6 25.fxe6 Rc6 26.Tf6 Ra7 27.e4 c6. There was one variation going in 26.0 but that was lost in the chaos of papers and notes (JB).

2178. Minerva Lasketaan ensin valkean siirtosarjat. Vain Rb1 siirtyy: 12 sarjaa. Vain Rg1: 12 sarjaa. Rb1 ja Ta1: 2 sarjaa. Rg1 ja Th1: 2 sarjaa. Rb1 ja Rg1: 24 sarjaa. Yhteensä 52 sarjaa.

Mustalla on samat 52 sarjaa, jolloin tulokseksi tulee $52 \times 52 = 2704$ peliä. Mutta näistä on vähennettävä 4 peliä, joissa tapahtuu törmäys keskusruuduilla, esim. 1.Rc3 Rf6 2.Rd5 Rxd5... Tulos: $2704 - 4 = 2700$ peliä.

For people who love the calculator. I don't call this a problem (JB).

2039. (v) Kettunen 1.Kf5 c8nL + 2.De6 nLb7 3.Rh7 nLxh1 (Lc8) 4.Lf6 nLd5 5.De5 nLg8 6.Le6 nLxh7 (Rg8)# ja 1.g4 + Kh4 2.Kd7 Kg5 3.Rf7 + Kf5 4.Rd8 Kxe5 (Lf8) 5.Db6 Kf5 6.Lc6 cxd8nD (Rb8)#. Mutta edelleen jälkimmäisessä ratkaisussa voi valkea pelata 3.-Kg6 4.-Kf5 5.-Kxe5, ja lisäksi on seuraavaan tyyppinen sivuratkaisu: 1.D~c8nT 2.Lg2 Kxg2 3.Kf5 4.Kg4 5.Kh4 nTxh6 6.Rg4 nTxh5#.

ST:n Internet-sivut kehittyvät

ST:n kotisivujen osoite Internetissä on <http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm>

Uutta sisältöä sivuilla on mm. tehtäväshakin koodeksin suomennos, johon pyydetään kommentteja. Koodeksi julkaistaan aikanaan lehdessämme. Toisena uutuuksena sivuilla julkaistaan ST-lehden vuosikilpailujen tuomioita pdf-muodossa.

Sivuston rakenne on nähtävissä pääsivulla, josta pääsee suoraan myös sivujen aakkoselliseen hakemistoon.

RATKAISUPISTEET		ST 4-5/2001: (2144-2178)					
	#	+=	a#	i#, satu	4-5/01	2001	YHT
Ratkaisija	17	16	39	48	120	408	
Erich Bartel				18	18	63	1093
Johan Beije	11		39	29	79	231	684
Antero Harju	14	4	36	2	56	211	3904
Olli Heimo		15		38	53	145	3622
Erkki Helminen	13				13	101	1282
Yrjö Hiltunen			39		39	145	3342
Hannu Kettunen	17	6	39	36	98	360	4452
Jorma Pitkänen	8		16		24	95	499
Hannu Sokka	16		39		55	161	1968
Carl-Erik Spåre			39		39	147	236
Teuvo Stenroos	17	10		9	36	237	2785
Luigi Vitale			18		18	84	885
Pentti Vähämäki	17		30		47	195	3233
Olli Välikangas				10	10	28	2500
Teppo Mäntälle ja Hannu Sokalle 10 pistettä a#-versioista, lisätään & lisätty yhteispisteisiin!							

ST:n ratkaisijoille

ST-lehden ensipainosten ratkaisijat saavat jokaisesta 500 pisteen ylityksestä pienenköön tehtäväpuksen. Ota yhteys kirjastonhoitaja Neal Turneriin, osoite viereisellä palstalla.

Dear Solvers!

Each time a solver reaches 500 pts, he is entitled to a chess problem booklet, usually published by ST. Please, contact our librarian: Neal Turner, Vanha Hämeenyläntie 26 A, 00390 Helsinki, Finland.

Runoratsu

Saman kesän poikaset

Rapeassa marraskuussa ihmiset ja joutsenet merituulta maistamassa kera saman kesän poikaset.

Lintulapset lipuvat syysvesissä tynesti siipiänsä löyhättävät niin kasvaa suureksi.

Ihmislapsi vällyissänsä vanhempiaan vilkaisee hieroo sitten silmiänsä kunnes taasen tuhisee.

ST:n tehtävällat

Helsingin tehtävällat ovat Shakkikodissa parillisten viikkojen keskiviikkoina alkaen noin klo 18.30. Osoite on Haapaniemenkatu 14 A, kävelytasolla lähellä Verovirastoa apteekin talon takaosassa. Helmikuun jälkimmäinen tehtävällat on 20.2.

Pirkanmaan shakkitehtäväkerhon tapaamiset vuonna 2002 jatkuvat kerran kuu-kaudessa Vanhan kirjastotalon Mäkelän kabinetissa. Lisätietoa Kauko Virtaselta, kts. 2. kansisivu.

Muiden osastojen tapaamisista saa tietoa paikallisilta yhteyshenkilöiltä, katso samoin 2. kansisivu.

Valikoituja apumatteja

Aivan uskomattomia apumatteja laaditaan ympäri maailmaa miltei koko ajan. Viimeisten vuosien aikana, varsinkin monisiirtoisissa, on laadittu sellaisia juttuja, joista ei aiemmin oikein osattu edes uneksia. Tässä tietokoneet ovat tietysti olleet ratkaisevassa osassa – sanan useammassakin merkityksessä. Mutta useimmiten sekä oivaltajaksi että toteuttajaksi jää kuitenkin ihminen. Esittelyvuorossa on tusinan verran menestyneitä monisiirtoisia apumatteja varsin tuoreehkoista tuomioista.

A:ssa eriväriuraus aloittaa kriittisten siirtojen ilotulituksen, joista seuraa mm. täysin odottamaton Grimshaw e6:ssa. Hämästyttävän taloudellinen minimaaali, joka on ilmeisen hankala ratkaistava. 1.Kg6 Lg8 2.Lf7 Kb3 3.Te6 Kxc4 4.Df4+ Kd5 5.Te5+ Kd6 6.Le6 Ke7 7.Kf5 Lh7#.

B:ssä on samoja aineksia. Tällä kerralta mustan kriittinen uraus, joka mahdollistaa R-katkon e6:ssa. Tämän jälkeen mustan nappulat palaavat sievässä järjestyksessä lähtöruuduilleen niin että näemme myös toisen urauksen. Ei ehkä erityisen vaikea ratkaistava, mutta melkoinen parannus Tolstoin alkuperäiseen tehtävään (Schach 1976, 1. palkinto). 1.Lg8 Ka5 2.Df7 Kb4 3.Re6 Kb3 4.Rc5+ Kc2 5.Dc4+ Kd2 6.Ld5 e3#.

Myös C:ssä pelin henki on selvä. Mutta kriittiset siirrot on valittava erityisellä tarkkuudella! 1.Tc7! Kf1 2.La7! Ke1 3.Kb6 Kd2 4.Kc5 Kc3 5.Tc6 La5 6.Lb6 Lb4#.

Abdurahmanovicin, ellinghovenin ja Maslarin yhteistehtävässä D kaksi erilaista pelinkulkua johtaa täsmälleen samaan mattiin. Ensimmäinen ratkaisu saattaa olla ensiesitys sellaisesta ideasta, jossa esiintyy sekä musta-valkea että valkea-musta intialainen yhdessä ratkaisussa. Toisessa ratkaisussa tapahtuu valkea-musta intialainen muttei enää musta-valkeaa. Jäämme siis mielenkiinnolla odottamaan sellaista, jossa tapahtuisi vastavuoroisesti molemmat. 1.Tc5 Ld5 2.Lc6 Ke5 3.Kb7 Kd6 4.Ka6 Kc7 5.Ta5 Kb8 6.Lb5 Lb7# 1.Tg5 Lh1 2.Tg2 Ke5 3.Kb7 Kd6 4.Ka6 Kc7 5.Ta2 Kb8 6.Ta5 Lb7#.

Seuraava tehtävä (E) esittää tunnetun teeman pidennettynä valkean ensimmäisellä puolisiirrolla. Tämä lisäys on ”puoliperiantikriittinen” siirto. Tämä siirto ei ole periantikriittinen, koska valkea ei kokonaan kierrä sitä ruutua, jolle musta ensimmäisessä siirrossaan siirtyy, vaan tähtää tähän ruutuun. Täydellinen suoritus kai edellyttäisi, että vT lähtisi h1:stä ja vL vastaavasti h0:sta. 1.- Tf1 2.Tg4 Tf4 3.Rc6 Tb4 4.Tc4 Tb5# 1.- Lf2 2.Lh2 Lg3 3.Lc6 Lb8 4.Ld6 La7#.

Thema Danicumun seuraavan vuoden apumattituomiossa eivät monisiirtoiset juurikaan juhlineet, mutta neljännen palkinnon sai Jonssonin viisisiirtoinen Zilahi (F), jossa uhraukset tapahtuvat e2:ssa ja matit vastaavasti tulevat b3:sta. a) 1.e2+ Rxe2 2.fxe2+ Kxe2 3.e3 Kd3 4.Ka4 Kc4 5.Ta5 Lb3# b) 1.Kc3 Le2 2.fxe2+ Kxe2 3.Kb2 Kd1 4.Ka1 Kc2 5.a2 Rb3#.

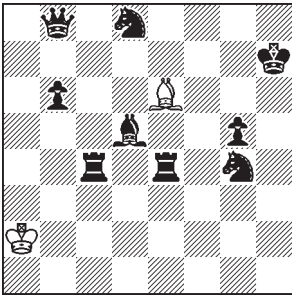
G on varmasti tutun olinen niille, jotka ovat seuranneet tämän parivaljakon edesottamuksia. Vanhaan hyväksi havaittuun juoneen on lisätty valkean lähetin tempo-siirto. 1.Tc8 Lg5! 2.Kc6 Kc3 3.Lb8 Kd4 4.Kc7 Ke5 5.Rf7+ Kf6 6.Kd8 Lh4 7.Lc7 Kxf7#.

Ukraina-Venäjä-Makedonia –kolmi-maaoittelun monisiirtoisten apumattien teemana oli temposiirto/temposiirrot. Christer Jonsson kirjoittaa hyvin hyvin niukkasanaudessa tuomiossaan voittajatehtävästä H seuraavasti: ”Valkean kuninkaan odotussiirrot on motivoitu hyvin epätavallisesti ja peli on analogista.” a) 1.Lf3 Kd7!(Kc7?) 2.Rg4 Rxe6 3.Ke3 Rc7 4.Kf4 Rd5# b) 1.Tf4 Kc7!(Kd7?) 2.Ke4 Rxf6+ 3.Kf3 Rd7 4.Kg4 Re5#.

Kniest (valkea lyö mustan nappulan sitä ruudulta, jossa mK on mattiasemassa), Maslar (kuin valkea-musta intialainen, mutta lopuksi musta nappula lyödään mattisiirrossa) sekä päästöt duaalinvältöin ovat pääosassa tehtävässä I. a) 1.Rc8!(Rd8?) Txf5 2.Ke4 Tf8 3.Tf7 f3+ 4.Kf5 Txf7# b) 1.Rd8!(Rc8?) Lxc5 2.Kc4 Lf8 3.Tf7 d3+ 4.Kc5 Lxe7#.

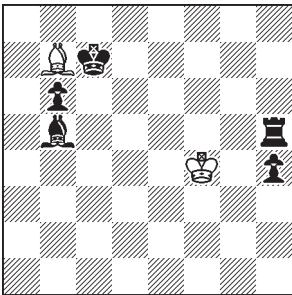
Perrone yhdistää Maslarin ja intialaisen tehtävässä J. 1.Lf3 Tb8 2.Lb7 Kf7 3.Kb4 Ke6 4.Tc6+ Kd5 5.Tc3+ Txb7#.

A) Branco Koludrovic & Josip Pernaric
1. palkinto
feenschach 1995

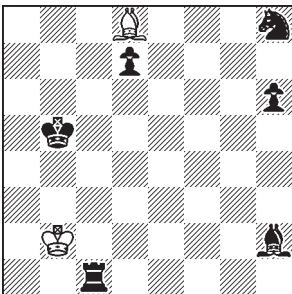
a#7 2+9

D) Fadil Abdurahmanovic & Bernd Ellinghoven & Zdravko Maslar
Erikoispalkinto
Quartz 1998-2000

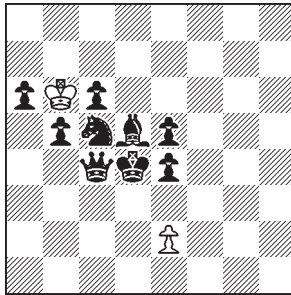
a#6 2.1.1... 2+5

G) Bernd Ellinghoven & Fadil Abdurahmanovic
1.-2. palkinto
The Ural Problemist

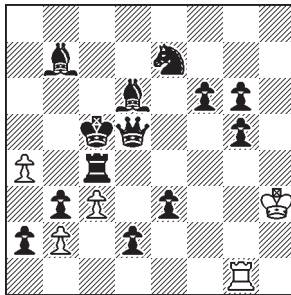
a#7 2+6

B) Bernd Ellinghoven & Zdravko Maslar
Stanislav Tolstoin mukaan
Erikoispalkinto
feenschach 1996

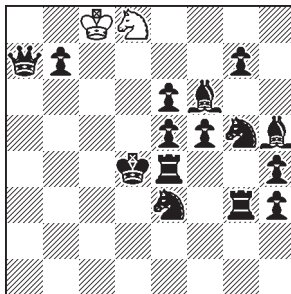
a#6 2+9

E) Rolf Wiehagen & Torsten Linss
1. palkinto
Thema Danicum 1999

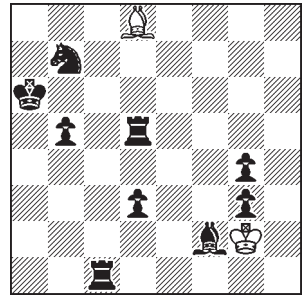
a#3½ b) vLg1 5+13

H) Viktor Tshepizhnyi
1. sija, Ukraina-Venäjä-Makedonia 2000-2001

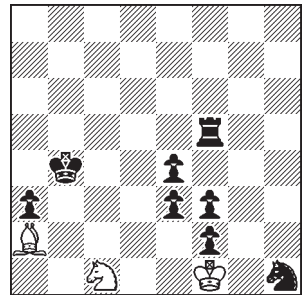
a#4 b) vRd8→g8 2+15

C) Christer Jonsson
1. palkinto
Springaren 1998

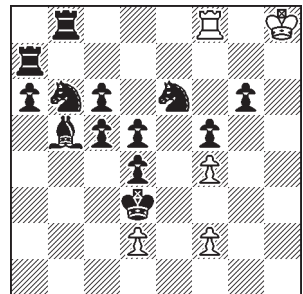
a#6 2+9

F) Christer Jonsson
4. palkinto
Thema Danicum 2000

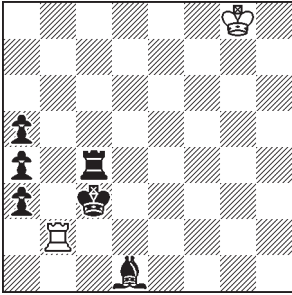
a#5 b) vLa2→a6 3+8

I) Michal Dragoun
1.-2. palkinto
Cupa Federatiei Romane de Sah 2001, Radu Dragoescu MT

a#4 b) vLf8 5+13

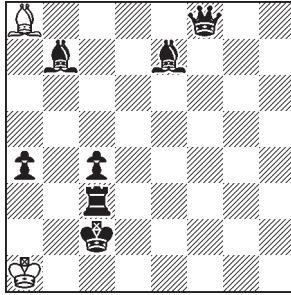
J) Gaspar Perrone
Palkinto
Ideal-Mate Review 2001

a#5

2+6

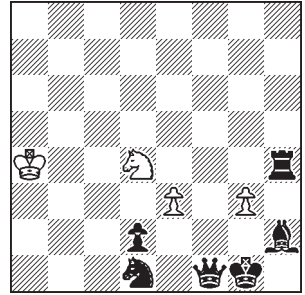
K) Dan Meinking
in memoriam Gábor Cseh
Palkinto
Ideal-Mate Review 2001

a#5

2+7

L) Marcel Tribowski
1. palkinto
Isaak Kavnatsky 90 JT
2001

a#4

2.1.1...

4+6

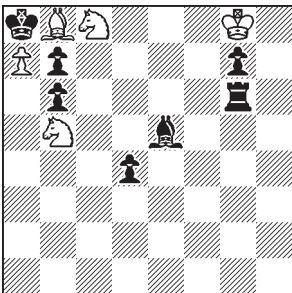
Ei ole ihan helppo käsittää, miksi Meinkingin luomuksessa K musta-valkea uraus muuttuu valkea-musta uraukseksi. Lisämausteena tietysti vielä yksi ylimääräinen uraus. 1.Le4 Ld5 2.La3 Lxc4 3.Db4 Ld3+ 4.Kb3 Lb1 5.Lc2 La2#.

Tuorein tuomio on Isaak Kavnatskyn 90-vuotisjuhlakilpailun tuomio. Teema on esitetty ST-lehden numerossa 2/2001. Kilpailuun saapui 78 tehtävää, joista 20 sijoittui. Voittajatehtävässä (L) valkea aluksi päästää itse ratsunsa, joka on alkuasemassa kiinnitetty. Myöhemmin ratsu itsekiinnittyy uudestaan, ja nyt musta päästää sen. Samat tapahtumat toistuvat luonnollisesti myös toisessa ratkaisussa. 1.Kf2 e4! (K~?) 2.Ke1 Rc6(Rc2+?) 3.Txe4+ Rb4 4.Te2 Rd3# 1.Rf2 g4!(K~?) 2.Rh1 Re6(Re2+?) 3.Txg4+ Rf4 4.Tg2 Rh3#.

Shakin päivän 20.1.2002 ratkaisukilpailu

Shakkikodissa pidetyssä Shakin päivän tilaisuudessa järjestettiin pieni Neal Turnerin organisoima ratkaisukilpailu, jonka kolme kaksisiirtoista olivat kaikki Kauko Väisänen käsialaa. Oikein ratkaisseista onni suosi arvonnassa Harri Hytöstä. Ratkaisut jäivät lukijan selvitettäväksi!

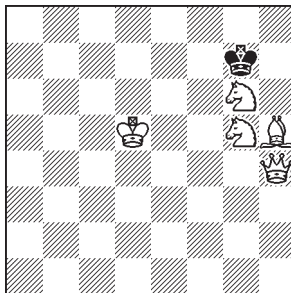
Kauko Väisänen
Ratkaisukilpailu
Shakin päivä 2002

2#

5+7

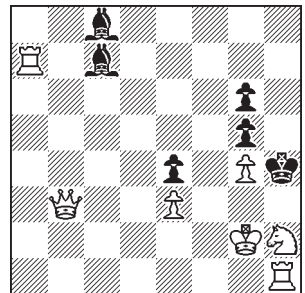
Kauko Väisänen
Ratkaisukilpailu
Shakin päivä 2002

2#

5+1

Kauko Väisänen
Ratkaisukilpailu
Shakin päivä 2002

2#

7+6

Laadintakilpailuja

Jan Hannelius 85 JT

ST 6/2001:ssä julistetun Jan Hannelius 85-vuotisjuhlalaadintakilpailun tuomitsee venäläinen Viktor Tshepizny.

Jan Hannelius 85 JT (see ST 6/2001, p. 185) will be judged by Victor Tshepizny.

Joachim Hagemann MT

Joachim Hagemannin muistoturnaus on lopputehtäville, ei teemavaatimusta. Palkintojen yhteisumma on 500 euroa. Kilpailun tuomari on Rainer Staudte.

Tehtävät kahtena kappaleena 31.12. 2002 mennessä luottamusmiehelle: Godhard Murkisch, D - 37083 Göttingen, Herbartweg 3, Deutschland.

Kaikki osallistujat saavat tuomiojulkaisun, hyvä lisäsy osallistua!

Juri Averbach 80 JT

Hollantilainen lopputehtävähdistys ARVES järjestää monipuolisen shakkimiehen, pelishakin suurmestari Juri Averbachin 80-vuotisjuhlakilpailun lopputehtäville.

Kilpailussa ei ole teemavaatimusta, mutta "lopputehtäväteoriaa rikastuttaville tehtäville" annetaan erikoispalkintoja. Jos tällaisia tehtäviä osallistuu tarpeeksi, niin ne voidaan tuomita eri ryhmässä.

Tuomari on Juri Averbach itse, palkintoina kirjoja. Tehtävien on saavuttava luottamusmiehelle viimeistään 31.12. 2002:

Harm Benak, Kamperfoeliezoom 50, 2353 RS Leiderdorp, The Netherlands

E-mail: Benak@tip.nl

Tehtäviin tulee merkitä "Averbach-80".

Kansitehtävän ratkaisu

1.Lc2? fxc2!; 1.Ld3? Lc7!; 1.Lf5? Kd6!

1.Lxf3! (2.Lf8/Da3#)

1.-Txf3 2.Da3+; 1.-Thxf3 2.Lf8+; 1.-Lc7/Kd6 2.De3+/Df4+

Tuomari Hilding Fröberg kirjoitti mm.: Jatketun hyökkäyksen siirroilla 1.Ld3? ja 1.Lf5? on erilaiset torjunnat, mikä on etu symmetrisessä asemassa.

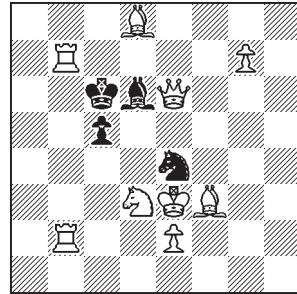
Neal Turner

Paha pähkinä 5

Something for selfmate fans this time. Only our World Champion solver managed to crack this at Nuukio. Solver in next issue. *Tässä jotain itsemattien ystäville. Nuukio on pikaratkaisukilpailussa vain maailmanmestaramme onnistui selvittämään tämän tehtävän. Ratkaisu seuraavassa ST:ssä.*

Zdenek Libis

1. kim. Sachove umeni 1996

i#4

9+4

Solution to Paha pähkinä 4, ST 6/2001:

a) 1. Lf4 Lxc6 2.Dc5 Txd5+ 3.Kxe3 Lxc5#

b) 1. Rb4 Lxf6 2.Te5 Txd6+ 3.Kxc3 Lxe5#

Matti vai materiaalin voitto?

ST 6/2001 sivulla 231 esitettiin Ken Thompsonin tietokoneanalyysi, joka johti mattiin 124 siirrossa.

Pekka Staven on havainnut, että siirron 87.Tc6+ sijasta 87.Dc7+ tekee mattin jo siirrossa 97. Ilmiö selittyy sillä, että Thompsonin ohjelma tavoittelee siirtymistä voittoasemaan, joka on ohjelman tiedossa. Tässä tapauksessa tiedossa oleva materiaalin voitto on sieluttomalle ohjelmalle lähempi tavoite kuin matti.

Tarkka analyysi asemasta on englanninkielisessä tiivistelmässä 4. kansilehdellä.

Nelinurkkaprojekti V

The Four Corner Project V

Nelinurkkaprojekti jatkuu: kolme "puhdasta" nelinurkkatehtävää ja 15 nelinurkkaekstra. Kiitos Jormalle ja Ilpolle mielenkiintoisista tehtävistä! Muutkin laatijat tulkaa mukaan, kartoittamattomia alueita on vielä runsaasti. Tehtävät voi lähettää osoitteeseen: **Henry Tanner, Laivalahdenkaari 9 B 37, 00810 Helsinki**; tai sähköpostilla: **henry.tanner@kolumbus.fi**.

Tehtävät 1-3 ovat **KöKoa** eli köniläistä kontaktishakkia: siirrot ovat sallittuja vain sellaisiin ruutuihin, joiden (vähintään yhdellä) vierusruudulla on nappula. (Näin ollen kaikki puhtaat KöKo-4-nurkkatehtävät ovat tietenkin asemaltaan laittomia...) Vaatimuksena on **apukaksoispatti**, eli pyritään yhteistuumin asemaan, jossa ensinnäkin (valkean viimeisen siirron jälkeen siirtovuorossa oleva) musta on patti, mutta jos olisi valkean siirto, myös valkea olisi patti. Tehtävän 2 **kameleontti** muuttaa välittömästi siirryttyään muotoa sarjassa -R-L-T-D-R-.

Pisinsiirtoiset eli maksimummerit (max.): mustan täytyy tehdä pisin laillinen siirtonsa mitattuna lähtöruudun keskipisteestä tulo-ruudun keskipisteeseen. Mustan shakit ovat normaaleja, eli myös pisintä siirtoa lyhyemmät siirrot shakkaavat.

Tehtävän 7 muodot b-f: b) mDa8, i#4; c) mLh8, i#5; d) mLb3→a6, i#5; e) -mLb3, i#5; f) -vsa4, i#5. Muutokset tehdään kuvioasemaan, ja kaikki muodot ovat pisinsiirtoisia.

Tehtävä 11 on **lyhinsiirtoinen** eli minimummeri: mustan täytyy tehdä lyhin laillinen siirtonsa; muutoin vrt. pisinsiirtoinen.

Tehtävän 17 muodoissa b-g vK siirtyy ruutuihin c4, a5, b5, a6, g2 ja g5. Kaikissa on sama vaatimus (i#6, pisinsiirtoinen, kirke) mutta eri mattiruutu. Kohdassa e) (vKa6) on kaksi ratkaisua (molemmissa sama mattiruutu). Kaikissa mattiasemissa käytetään hyväksi kirke-ehtoa.

Ratkaisut:

1. HT 1.Ta7 Kb8 2.Tc7! Kc8 3.Tb7 Ha8 4.Th7 Hd8 5.Kg7 Kd7 6.Th8 Ke7 7.Kf8+ Kf7==

This fifth part of the four corner project has 18 problems, three of which are real 4-c's, 15 are 4-corner extras. More problems are welcome, also from outside of Finland. My address is in the beginning of this column.

In following the notation is KDTLSB.

*In **problem no. 7** the forms b to f are b) bDa8, s#4; c) bLh8, s#5; d) bLb3→a6, s#5; e) -bLb3, s#5; f) -wBa4, s#5. All changes are made into the diagram and all forms are maximummers.*

*We have here many maximummers (max.) but only one minimummer (min.), **problem no. 11.***

***Problems 12 to 14** are direct series-stalemates.*

***Problem no. 15** is a serieshelpmate.*

*In **problem no. 17**, in the forms b to g, the white king is moved to the squares c4, a5, b5, a6, g2, and g5. All have the same stipulation (s#6, maximummer, Circe) but different mating squares. The e-form (wKa6) has two solutions (but the mating square is the same). Note that all the mating positions show the Circe effect.*

2. HT a) 1.Tb1D Rc22.Db8R Kb73.Rc6L Kc7 4.Ld7T Kd6 5.Te7D Ke6 6.Df7R Kf6 7.Rg5L Kg7 8.Lh6T Kg8== b) 1.Tb1D Dg7 2.Db7R Kb8 3.Kg8 Dc7 4.Rd6L Kc8 5.Lf8T+ Kd7 6.Kf7 Dc8 7.Ke6+ Ke8== c) 1.Tb1D Lb2T 2.Dc2R Tb1D 3.Ra1L Db2R==

3. HT 1.Db7 Ka7 2.Da6 Kb6 3.Db5 Kc5 4.Dc4 Kd4 5.Rb3+ Kd5 6.Rc5+ Kd6 7.Rd7 Ke7 8.Dg8 Kf7 9.Kh7 Kxg8 10.Rf8+ Kh8==

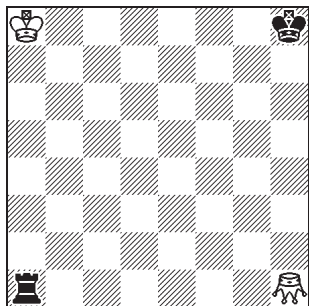
4. JP 1.Rg4! Lf3 2.Th2+ Lxh2 3.Kf2+ Ld1 4.Txd1+ Lg1+ 5.Txg1#; 1.-Lg2 2.000 Lf1 3.Ld4 Lxd4 4.Txf1+ Lg1 5.Th2#

5. JP & AC 1.-Rf7 2.Te7 Rh6 3.Tg5+ Tc6# ja 1.-Rg6 2.Te7 Rf8 3.Tg5+ Tf3#

6. JP a) 1.Df6! Dg2 2.Te7+ Dg7 3.Dh6+ Dxh6 4.Te2 Dc1# b) 1.Kg5! Dg2+ 2.Kh6 Da8 3.Tg5+ Dxa1 4.Th5 Dg7# c) 1.Ta7+! Kg8 2.Db2 Tf8 3.Dg2+ Rg3 4.Dd2 Tf1#

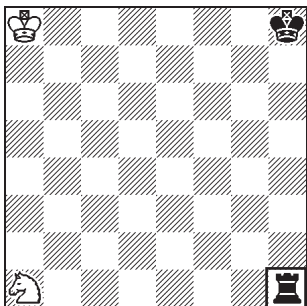
7. JP a) 1.00! Lg8 2.Tf8+ Kd7 3.Td1+ Ld5 4.Tf2 Th1# b) 1.Tg1! Dh1 2.Td1 Da8

**1. Henry Tanner
Helsinki**

a==7   KöKo   2 + 2

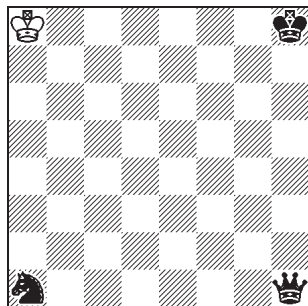
**2. Henry Tanner
Helsinki**

a==8   KöKo   2 + 2

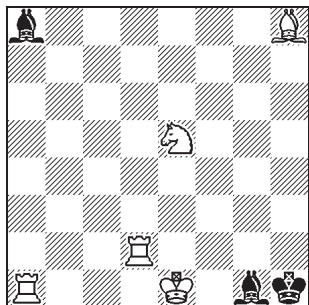
m T-kameleontti h1
b) vDa1 a==7 KöKo
c) v L-kamel. a1 a==3 KöKo

**3. Henry Tanner
Helsinki**

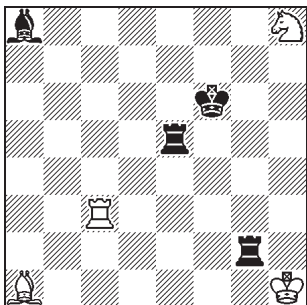
a==10   KöKo   1 + 3

**4. Jorma Pitkänen
Lahti**

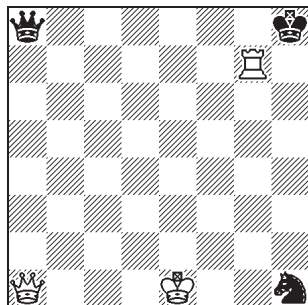
5#   5 + 3

**5. Jorma Pitkänen &
Aleksandr Cistjakov
FIN/LAT**

a#3   0.2.1.1.1.1   4+4

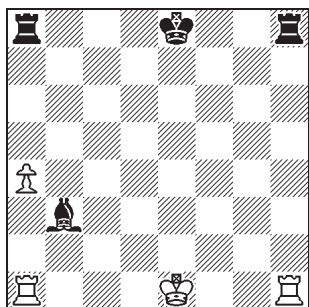
**6. Jorma Pitkänen
Lahti**

i#4   max.   3+3

b) vKe1→f4
c) mTa8

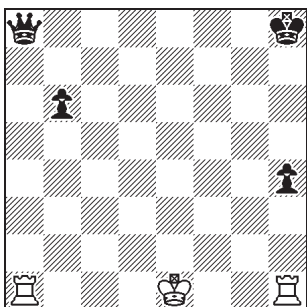
**7. Jorma Pitkänen
Lahti**

i#4   max.   4+4

b-f) ks. teksti
b to f) see the text

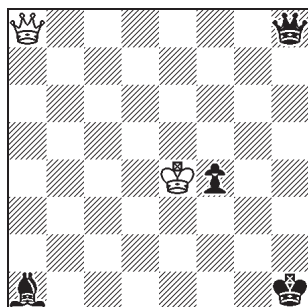
**8. Henry Tanner
Helsinki**

i#6   max.   3+4

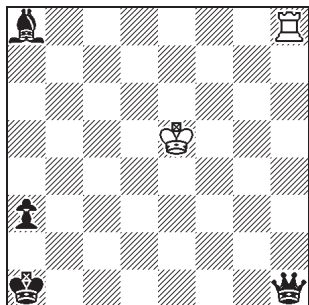
b) peilikuva a1↔h1 i#7
b) mirrored a1↔h1 s#7

**9. Henry Tanner
Helsinki**

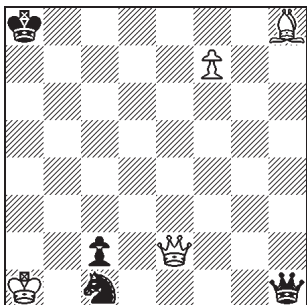
i#7   max.   2+4

10. Henry Tanner
Helsinki

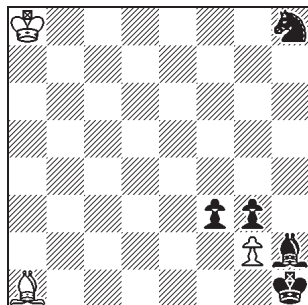
i#8 max. 2+4

11. Jorma Pitkänen
Lahti

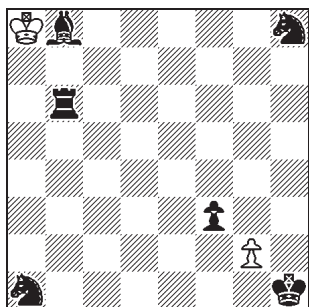
i#5 min. 4+4

12. Jorma Pitkänen
Lahti

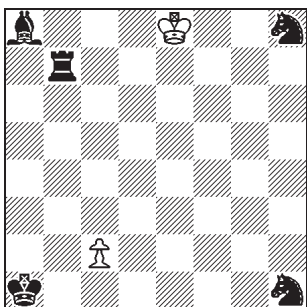
s=9 3+5

13. Jorma Pitkänen
Lahti

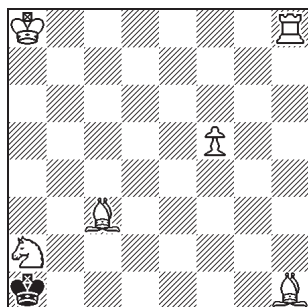
s=14 2+6

14. Jorma Pitkänen
Lahti

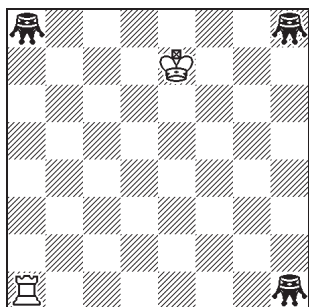
s=15 2+5

15. Ilpo Mahrberg
Espoo

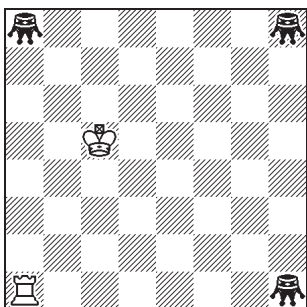
sa#19 kirke 6 + 1

16. Henry Tanner
Helsinki

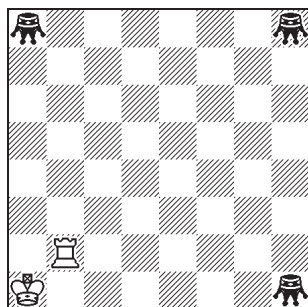
i#6 max., kirke 2 + 3
4 ratkaisua / 4 solutions

17. Henry Tanner
Helsinki

i#6 max., kirke 2 + 3
b-g) ks. teksti / see text

18. Henry Tanner
Helsinki

i#7 max., kirke 2 + 3
2 ratkaisua / 2 solutions

3.Tg2Dxg24.Td5Th1# c) 1.Txh8+!Lg82.Ta2
000 3.Tc2+ Lc4 4.Tf8 Txf8 5.Td2 Tf1# d)
1.Th2! Lf1 2.Kxf1 Txh2 3.Tb1 Ta2 4.Tb2 000
5.Tg2 Td1# e) 1.Th2! Txh2 2.Tb1 Ta2 3.Tb2
000 4.Tc2+ Txc2 5.Kf1 Td1# f) 1.Th2! Lg8
2.Kd1 La2 3.Taxa2 Txh2 4.Te2+ Txe2 5.Kc1
Ta1#; 3.-Txa2 4.Te2+ Txe2 5.Kc1 Th1#

8. HT a) 1.Tf1! Dh1 2.000 Da8 3.Kb2 Dh1
4.Tb1 Da8 5.Tf8+ Dxf8 6.Ka1 Da3# b) 1.Tb1!
Da1 2.Tf1 Dh8 3.Tf6 Dh1+ 4.Kc2 Db7 5.Tf8+
Dc8 6.Kb2 Dxf8 7.Ka1 Da3#

9. HT 1.Dd5! Db2! (1.-Lg7? 2. Kd3+ ->
i#6) 2.Dd1+ Kg2 3.Dg1+ Kh3 4.Df1+ Dg2+
5.Kf5 Lh8 6.Dxf4 La1 7.Dg4+ Dxg4# Ihanne-
matti. Jos 1.Da4? niin Lg7!

10. HT 1.Kd6! Db7! 2.Txa8 Dh1 3.Ta4
Da8 4.Kc5 5.Kb4 6.Kxa3 Dh1 7.Te4 Dh8
8.Ta4 Db2#; 1.-Lg2? 2.Kc7 La8 3.Kb8 Lg2
4.Th7 La8 5.Tb7 Dxb7#

11. JP 1.f8D+ Ka7 2.Dc8 Dg1 3.Dca6+
Kb8 4.Dh2+ Dxh2 5.Le5+ Dxe5#; 2.-Dh2
3.Da8+ Kxa8 4.Da6+ Kb8 5.Le5+ Dxe5#

12. JP 1.Le5 2.Lxg3 3.Lf2 7.g7 8.gxh8D
9.Dh3=

13. JP 1.-4.g7 5.gxh8L 6.Lxa1 7.Le5
8.Lxb8 9.Ka7 10.Kxb6 14.Kf2=

14. JP 1.-3.c6 4.cxb7 8.Ka4 9.bxa8T 10.
Txh8 13.Kc1 14.Txh1 15.Th2=

15. IM 1.Kxa2 (Rb1) 2.Kxb1 4.Kxc3 (Lc1)
9.Kxh8 (Ta1) 12.Kxf5 (sf2) 16.Kxh1 (Lf1)
18.Kxf2 19.Ke1 Le3#

16. HT 1.Kd8 Hc8+ 2.Kc7 Hd8 3.Ta7 Hb6
4.Kb8 Ha8 5.Kb7 Hc6+ 6.**Ka8** Hb7#; 1.Ta4
Ha3 2.**Kf8** He8 3.Tf4 Hg8 4.Tf7 He6 5.Tf1
He1 6.Tf7 He7#; 1.Ta5 Ha4 2.**Ke8** Hd8 3.Te5
Hf8 4.Te7 Hd6 5.Te1 Hd1 6.Te7 Hd7#; 1.Ta7
Ha6 2.Kf8 He8 3.Tc7 Hg8 4.Kg7 Hg6 5.**Kh8**
Hh6 6.Tg7 Hh7#

17. HT a) 1.Ta3! Ha2 2.Tb3 Hc4 3.Kd4
Hc3 4.Kxc3 (Hc1) Hb1 5.Kb2 Hc5 6.**Ka3**
Hb4# b) 1.Ta4! Ha3 2.Tb4 Hc5 3.Kd4 Hc3
4.Kxc3 (Hc1) b1 5.Kb3 Hc6 6.**Ka4** Hb5# c)
1.Td1! Hc1 2.Td5 He4 3.Te5 Hd4 4.Td5 Hc6
5.Tc5 Hb6 6.Tb5 Hc7# d) 1.Td1! Hc1 2.Td8
Hc8 3.Td6 Hd8 4.Tc6 Hc7 5.**Ka6** Hb6 6.Txb6
(Hb1) Hb7# e) 1.Tc1 Hb1 2.Tc8 Hb8 3.Kb7
Hc6 4.**Kh8** Hd8 5.Tc7 Hb6 6.Ta7 Hb7# ja
1.Td1 Hc1 2.Td3 Ha5 3.Tb3 Ha7 4.Kb7 Hc7
5.**Ka8** Hc8 6.Tb7 Hb8# f) 1.Txa8! (Ha1) Hf3
2.Tc8 Hb8 3.Tc2 Hh1 4.Ta2 Hf3 5.**Kh2** Ha3
6.Tg2 Hg3# g) 1.Tg1 Hf1 2.Kh6 Hh5 3.Tg3
Hh7 4.Kg7 Hf7 5.**Kh8** Hf8 6.Tg7 Hg8#

18. HT 1.Th2 Hh3 2.Td2 Hh2 3.Td6 Hc7
4.Tc6 Hd5 5.Tc2 Hc1 6.**Ka2** Hc3 7.Tb2 Hb3#
ja 1.Kb1 H8a1 2.Tb4 Hc1+ 3.Kb2 Hb1 4.Ta4
Ha3 5.Tb4 Hc5 6.Kb3 Hc6 7.**Ka4** Hb5#

Witztum 50 JT

Israelilaisen Menachem Witztumin 50-vuo-
tisjuhlakilpailu on kaksisiirtoisille apuma-
teille, joissa on seuraava teema:

Ratkaisun loppuasemassa mK on ruu-
dulla 'x' ja ruudulla 'y' olevan linjanappulan
(D,T,L) uhkaama. Kaksoisshakki ei ole sal-
littu mattisiirtona.

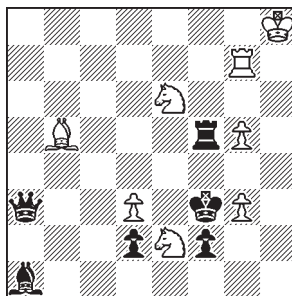
Tehtävän alkuasemassa mitkä tahansa
musta ja valkea nappula ovat ruutujen 'x' ja
'y' välillä sekä mK ja matintekevä linjanappu-
la ovat muilla ruuduilla kuin 'x' ja 'y' (loppu-
aseman ruuduillaan). Esimerkki viereisellä
palstalla.

Nolla-asetat eivät ole sallittuja Palkin-
not ovat 150, 100 ja 50 USD, tuomarina toimii
juhlia. Tehtävien on saavuttava 2.9.2002
mennessä luottamusmiehelle:

Emanuel Navon, Arlozorov 108, IL-58384
Holon, Israel

E-Mail : e_navon@inter.net.il

teemaesimerkki Menachem Witztum

a#2 b)Tf5→e4 8+6

a) 1.Kg4 Ld7 2.Tf3 Rf4# ('x'=g4, 'y'=d7)
b) 1.Tb4 Rd4+ 2.Ke3 Te7# ('x'=e3, 'y'=e7)

Pieni on kaunista

Small Is Beautiful

Henry Tanner

Laivalahdenkaari 9 B 37, FIN-00810 Helsinki

henry.tanner@kolumbus.fi

POK-toimittajan mappiin on jälleen kertynyt runsaasti pienimuotoista kauneutta. Muis-tutettakoon, että kaikki POK-palstalla ilmes-tyvät ensipainokset osallistuvat kunkin teh-tävätyypin vuosikilpailuun.

Kuten edellisellä POK-palstalla (ST 3/2001) lupasin, tällä kerralla on mukana runsaasti mattitehtäviä. Tehtävät **2264** ja **2265** jatkavat nelinappulaisten pattitehtä-väpituusennätysten kartoitusta.

Apumattienkin ystävät saavat yltäkyl-läisesti nautiskeltavaa. Huomatkaa erityi-sesti, miten a#-spesialisti Späre on kehite-lyt **2276**:ssa Dikusarovin viisimuototehtä-vää 2227 (tai oikeammin 2127!, ST 3/2001). Neljä kalikkaa on säästynyt, ja kaikki ratkai-sut ovat nyt yhdessä muodossa!

Satuehdoista: **2283** on sarjasiirtoinen patti (vain valkea siirtää). **2284** ja **2285** ovat kirkeä; siinähan lyöty nappula syntyy välit-tömästi ruudulle, jossa vastaava nappula oli pelin alkuasemassa; R:n, L:n ja T:n syntymäruutu määräytyy lyöntiruudun vä-rin mukaan (niinpä jos 2284:ssä mK olisi h7:ssä, niin siirto Kxh6?? olisi laiton it-seshakki, koska vL syntyisi saman tien c1:een); jos syntymäruutu on miehitetty, lyönti on normaali (tämä on oleellista 2285:ssä); lyödyt sotilaat syntyvät lyönti-linjan 2. (v.) tai 7. (m.) ruutuun. **2286** on madrasia, jossa eriväriset samankuluiset nappulat lammauttavat toisensa ollessaan "näköyhteydessä"; Jonssonin tehtävässä kumpikaan K ei siis voisi astua ruuduille d8-g8, koska daamien lamautus samalla pur-kautuisi; 2286:ssa sarjasiirtoisehto on kak-sijakoinen: ensin musta tekee perättäin 7 siirtoaan, sitten valkea; v:n viimeisen siir-ron jälkeen m. on matissa. **2287**:ssä ja **2288**:ssa on hyppykuninkaita, jotka siirty-vät shakattuina kuten shakkaava nappula; 2287 on 2-ratkaisuinen 3-siirtoinen itse-matti ja pisin siirtoinen, eli mustan on tehtä-

vä geometrisesti pisimmät siirtonsa mitat-tuna lähtöruudun keskipisteestä tulo ruudun keskipisteeseen; **heinäsirkat** (nurin kään-neyt D:) liikkuvat D:n linjoilla ns. pukkinap-pulan takaiseen ruutun; **aituri** (nurin kään-netty R) on linjaratsu, joka voi siirtyä esim. h5:stä esim. ruutuihin f4, d3 tai b2.

Ratkaisut:

2253. Dikusarov Houkutukset: 1.Dh1/Df6+/Df2+/Dh7/Dg4? Lg6/Kd3/Kd5/Kd5/Kd5! Ratkaisu: 1.De7! (2.De4#) Lg6/Kd5/Kd3/d5 2.Dxd7/De5/De3/De3#

2254. Drzkowski 1.Lg7? L~/Lxg7 2.LxL/Dxg7# mutta 1.-Kb1!; 1.Dg7!

2255. Larsen 1.Le2! siirtopakko

2256. Tompuri 1.Td5! siirtopakko Kxd5/Kd3/R~/Rxd5 2.De5/Df3/Df5/Lg6#

2257. Miloseski 1.Lh6/Ld3? Tf8/Tc8!; 1.Lc4? Td/e/f/g/h8 Ld2/Le3/Lf4/Lg5/Lh6#, mutta 1.-Kb1!; 1.Lf4! (2.L1~#) Tc/d/e/g/h8 2.Lc4/Ld3/Le2/Lg2/Lh3#

2258. Väisänen 1.Txg3? Tf1!; 1.Ta4! (2.Ta1#) c2 2.Db4# M:n uraus houkutuksen kumouksessa, v:n uraus ratkaisussa.

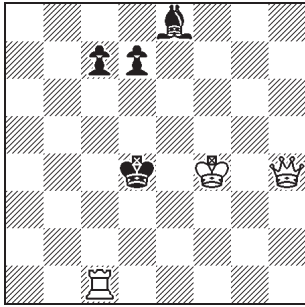
2259. Tompuri 1.Rc5! (sp.) Kxc5/R~/dxc5/e4 2.Dxe5/Dxd6/Dc6/Df5#

2260. Larsen Espieli: 1.-Lg4+ 2.Tdxg4! ja 3.T(x)h6#; 1.Kf6/Kf7? Kh7!; 1.Lb2! (2.Td7#) Lxg6/Kh7/Lg4+ 2.Td8+/Td7+/Tgx4!

2261. Lukashev 1.Lc1? Kd3 2.Rb4+ Kd4 3.Kf4; 1.-Kd5 2.La3 Kd4 3.Lc5+ mutta 2.-h5!; 1.Tc3? Kd5 2.Lf4 Kd4 3.Le5+, mutta 1.-h5!; 1.Rb4? a5!; 1.Lg5? h6/h5!; 1.Lh6! (siirtopakko) Kd3 2.Rb4+ Kd4 3.Kf4 ~ 4.Lg7#; 1.-Kd5 2.Lf8 h5 3.Rb4+ Kd4 4.Lc5#; 2.-Kd4 3.Lc5+ K~ 4.Rb4#

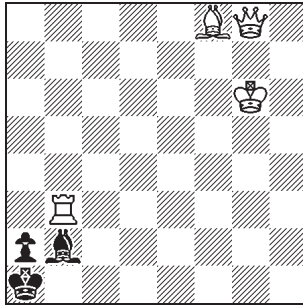
2262. Zinovjev 1.b8L! Kb7 2.Lc7 Kc6 3.Ra4 Kb7 4.Kb5 Kc8 5.La5! (tempo) Kb7 6.Lb6 Kb8 (!) 7.Ka6 Kc8 (!) 8.La5! (tempo) Kb8 9.Lc7+ Ka8 10.Rb6# (mallimatti); 9.-Kc8 10.Rb6#

2253. Andrei Dikusarov
Novosibirsk – RUS

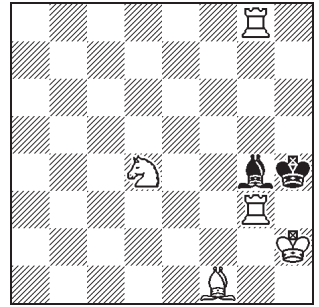
2#   hhhhh   3+4

2254. Krzysztof
Drazkowski
Wloclawek – POL

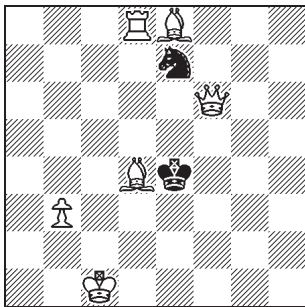
2#   h   4+3

2255. Lars Larsen
Sønderborg – DNK

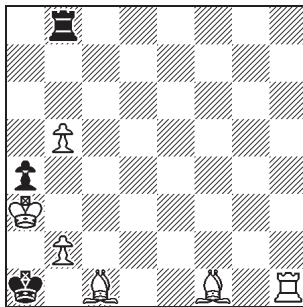
2#   5+2

2256. Ismo Tompuri
Hamina

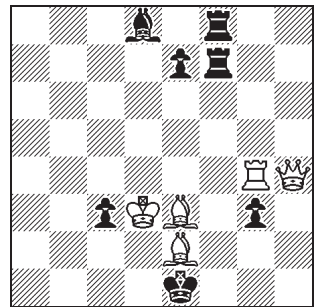
2#   6+2

2257. Bosko Milosesi
Skopje – MAK

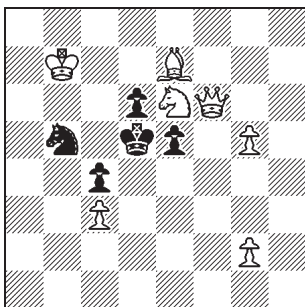
2#   hhh   6+3

2258. Kauko Väisänen
Helsinki

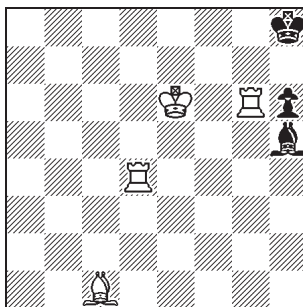
2#   h   5+7

2259. Ismo Tompuri
Hamina

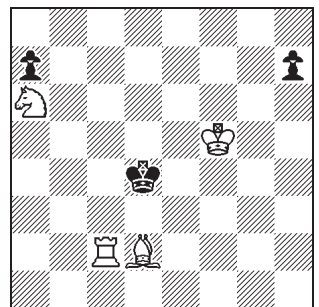
2#   7+5

2260. Lars Larsen
Sønderborg – DNK

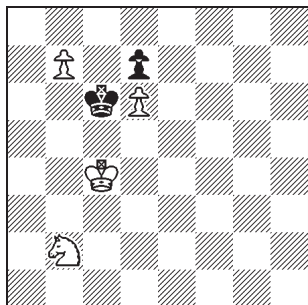
3#   4+3

2261. Viktor Lukashev
Taganrog – RUS

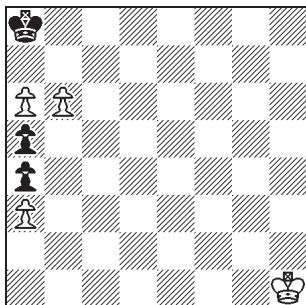
4#   hhhh   4+3

2262. Nikolai Zinovjev
Ust-Kamenogorsk – KAZ

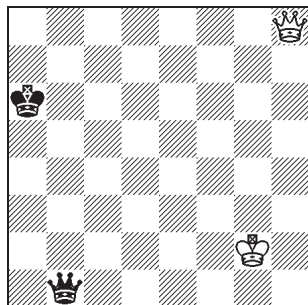
10# 4 + 2

2263. Nikolai Zinovjev
Ust-Kamenogorsk – KAZ

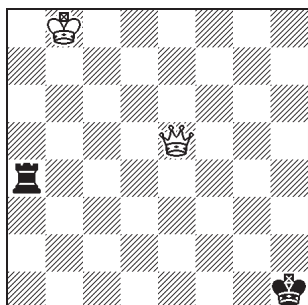
10# 4 + 3

2264. Teppo Mänttä &
Nikolai Zinovjev
FIN/KAZ

10= 2 + 2

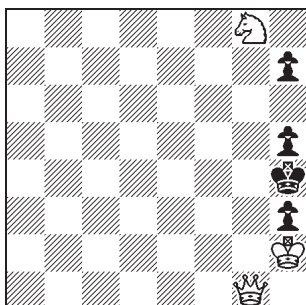
2265. Nikolai Zinovjev
Ust-Kamenogorsk – KAZ

14= 2 + 2

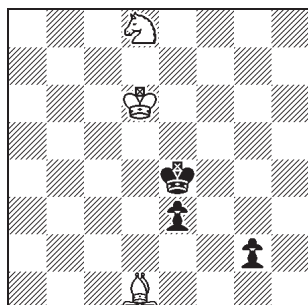
b) -vDe5, +vsh7

2266. Alexander Hildebrand
Märsta – SWE

i#6 3 + 4

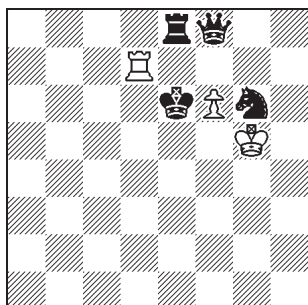
2267. Albert Grigorjan
Jerevan – ARM

a#2 3 + 3

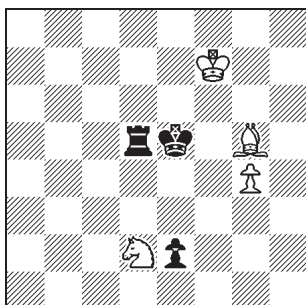
b) vKd6→h5 a#3

2268. Kenneth Solja
Helsinki

a#2 2.1.1.1 3 + 4

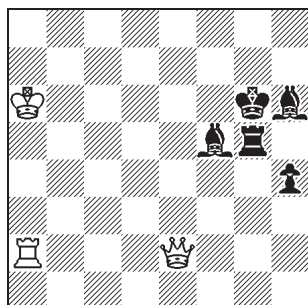
2269. Andrei Dikusarov
Novosibirsk – RUS

a#2 4 + 3

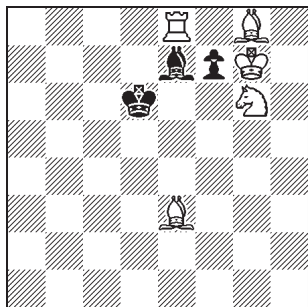
b-e) mse2→a2, b2, d7, f6

2270. Lennart Werner
Tukholma – SWE

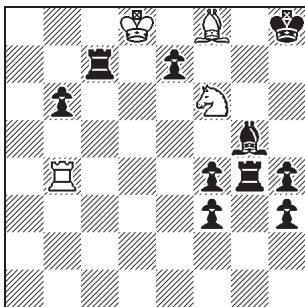
a#2 2.1.1.1 3 + 5

2271. K. Muralidharan
Chennai – IND

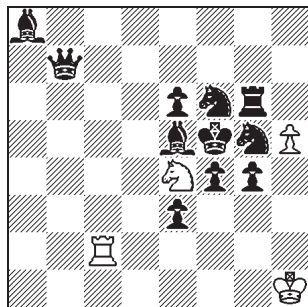
a#2 5+3
b) vRg6→h6

2272. Efren Petite
Oviedo – ESP

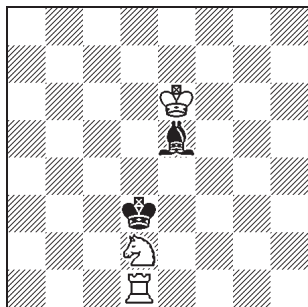
a#2 4+10
b) vLf8→h6

2273. Nicolae Popa
Arsura – ROM

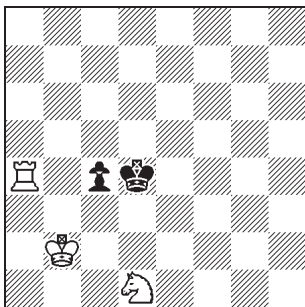
a#2 2.1.1.1 4+11

2274. Michael Grushko
Kiryat Bialak – ISR

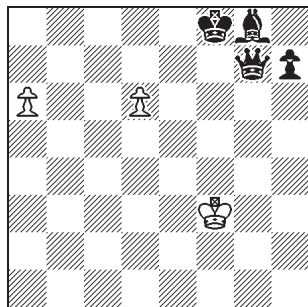
a#3 0.1.1.1.1.1 3+2
b) vKe6→d5 c) & mLe5→c5
d) & vKd5→c6

2275. Nikolai Zujev
Klaipeda – LIT

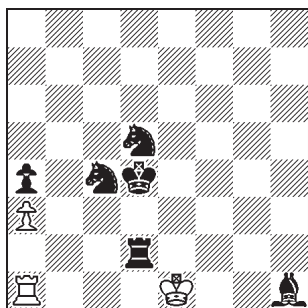
a#3 2.1... 3+2

2276. Carl-Erik Spåre
Ylämylly
om. Andrei Dikusarov

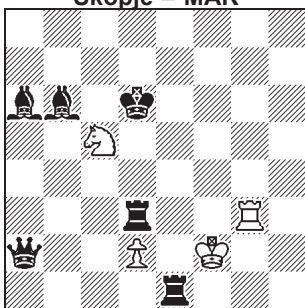
a#3 5.1... 3+4

2277. Andrei Dikusarov
Novosibirsk – RUS

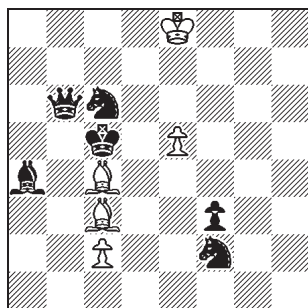
a#3 3+6
b) vKe1→c6

2278. Aleksandar
Popovski
Skopje – MAK

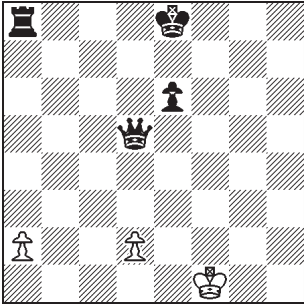
a#3 2.1... 4+6

2279. Christer Jonsson
Skärholmen – SWE

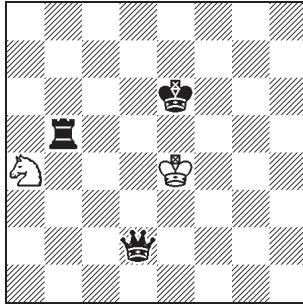
a#3* 5+6

2280. Christer Jonsson
Skärholmen – SWE

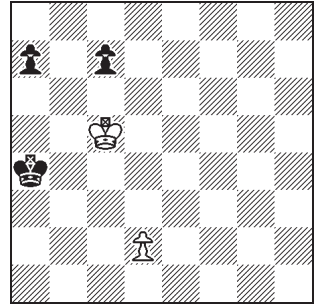
a#5   0.2.1...   3+4

2281. Juri Belokon
Poltava – UKR

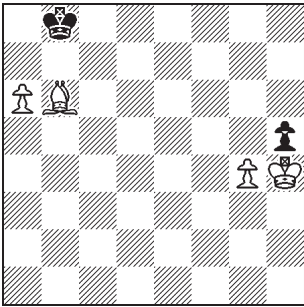
a#5   5.1...   2+3

2282. Gabriel Nedeianu
Slatina – ROM

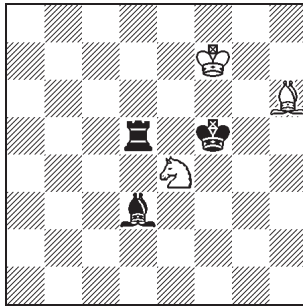
a#5*   2+3

2283. György Bakcsi &
László Zoltán
Budapest – HUN

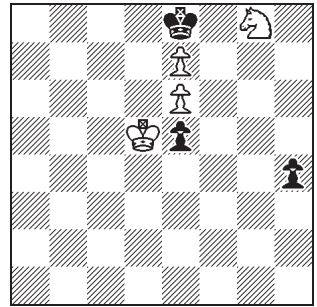
s=6   4 + 2
b) vLb6→b7

2284. M. T. Galma
Ternopol – UKR

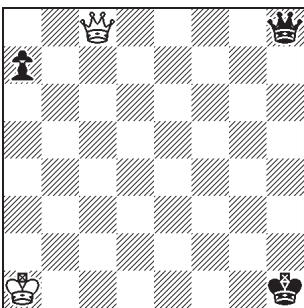
a#2   3.1.1.1   3 + 3
kirke

2285. György Bakcsi &
László Zoltán
Budapest – HUN

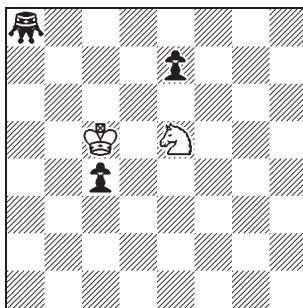
a=4   2.1...   4+3
kirke

2286. Christer Jonsson
Skärholmen – SWE

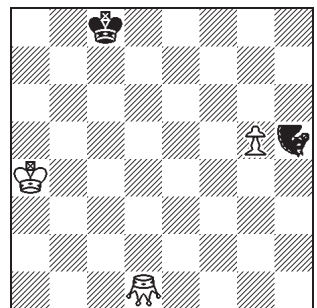
sa#7+7   2 + 3
madrasi

2287. Johan Beijer
Almere – NED

i#3   2 rtk./2 sols.   2 + 3
max., v. hyppykuningas

2288. Johan Beijer
Almere – NED

a#4   0.1...   3 + 2
hyppykuningaast

2263. Zinovjev 1. Kg2! Kb8 2. Kf3 Ka/c8 3. Ke4 Kb8 4. b7! Ka7 5. Kd5 Kxa6 6. Kc6 Ka7 7. Kc7 Ka6 8. b8T! Ka7 9. Tb6 Ka8 10. Ta6#

2264. Mänttä & Zinovjev 1. Da8+! Kb6 (!) 2. Db8+ Kc6 3. Dxb1 Kc5 4. Dg6 Kd4 5. Dc6 Ke5 6. Kf3 Kd4 7. Db5 Kc3 8. Ke3 Kc2 9. Db4 Kc/d1 10. Db/c3=

2265. Zinovjeva 1. Dh8+ Kg1 (!) 2. Dg7+ Kf1 3. Df6+ Ke2 4. Db2+ Ke1 5. Dc1+ Ke2 6. Dc2+ Ke3 7. Dxa4 Kd3 8. Kc7 Ke3 9. Kd6 Kd3 10. Ke5 Ke2 11. De4+ Kd1 12. Kd4 Kd2 13. Dd3+ Kc/e1 14. Kc/e3= b) 1. h8D+ jne. kuten a:ssa.

2266. Hildebrand 1. Dg7! h6 2. Kh1 h2 3. Rxh6 Kh3 4. Rf5 h4 5. Rg3 hxg3 6. Dd4 g2#

2267. Grigorjan a) 1. g1R Re6 2. Rf3 Lc2# b) 1. g1D Rc6 2. Df1 Kg4 3. Dd3 Lf3# Ihannematit.

2268. Solja 1. Te7 fxe7 2. Re5 exf8R# ja 1. Dh8 f7 2. Rf8 fxe8D#

2269. Dikusarov a) 1. e1T Ke7 2. Te4 Rf3# b) 1. a1L Lh4 2. Ld4 Lg3# c) 1. b1L Le3 2. Le4 Rc4# d) 1. Td4 Ld8 2. d5 Lc7# e) 1. f5 Ke7 2. f4 Lf6# b-e: ihannematteja

2270. Werner 1. Lg4 Ta5 2. Kh5 De8# ja 1. Th5 De5 2. Kg5 Tg2# Vastavuoroiset kiinnitysmatit.

2271. Muralidharan a) 1. f5 Rxe7 2. Ke5 Rc8# b) 1. Kd5 Rxf7 2. Ld6 Rd8#

2272. Petite a) 1. Lxf6 Tb5 2. Tg8 Th5# b) 1. exf6 Te4 2. Th7 Te8#

2273. Popa 1. Rf3 Tc5 2. Tg5 Rd6# ja 1. Rd5 Tf2 2. Tf6 Rg3#

2274. Grushko a) 1.-Rb3+ 2. Ke4 Td3 3. Lf4 Rc5# b) 1.-Rf1+ 2. Kc2 Kc4 3. Lb2 Re3# c) 1.-Rb1+ 2. Ke2 Ke4 3. Lf2 Rc3# d) 1.-Rf3+ 2. Kc4 Td3 3. Lb4 Re5# Musta K-tähti, ja eräänlaisen tähden tekee vK:in.

2275. Zujev 1. Kc5 Ta5+ 2. Kb4 Tb5+ 3. Ka4 Rc3# ja 1. Kd5 Rc3+ 2. Kc5 Ta5+ 3. Kb4 Tb5# Valkean siirrot: ABC, CAB.

2276. Spåre 1. Da1/Db7/Dc7/Dd4/De7 a7/axb7/dxc7/d7/dxe7 2. Kg7 a/b/c/d/e8D 3. Kh8 Dxa1/Db1/Dc1/Dxd4/De5#

2277. Dikusarov a) 1. Ta2 000+ 2. Kc3 Txd5 3. Kb3 Td3# b) 1. Tg2 Kb7 2. Kc5 Td1 3. Kb5 Txd5#

2278. Popovski 1. Td4 Kf3 2. Te6 Re4+ 3. Ke5 Tg5# ja 1. Td5 Te3 2. Le2 d4 3. Lc7 Te6#

2279. Jonsson 1.-Lf1 2. Rd3 cxd3 3. Kb5 d4# ja 1. Re4 La2 2. Lb3 cxb3 3. Kd5 b4#

2280. Jonsson 1.-a4 2. 000 a5 3. Td7 a6 4. Tc7 a7 5. Dd7 a8D# 1.-d4 2. Db7 d5 3. 000 dxe6 4. Td7 e7 5. Tc7 e8D#

2281. Belokon Kaikissa ratkaisuiissa v. pelaa 1.-Rc3, 2.- Rb5, 3.-Kd5, 4.-Kc6, 5.- Ra7#; musta varioi: 1. Kd7 2. Tb8 3. Da5 4. Kc8 5. Dd8; 1. Dd8 2. Tb7 3. Kd7 4. Kc8 5. Tb8; 1. Da5 2. Tb8 3. Kd7 4. Kc8 5. Dd8; 1. Tb7 2. Dd8 3. Kd7 4. Kc8 5. Tb8; 1. Tb8 2. Kd7 3. Da5 4. Kc8 5. Dd8. Laattijan mukaan kyseessä on ”jonkinlainen ennätys”.

2282. Nedeianu 1.-d4 2. Ka5 d5 3. Ka6 d6 4. Kb7 dxc7 5. Ka8 c8D# ja 1. Ka5 d4 2. Ka6 d5 3. Kb7 d6 4. Kb8 dxc7+ 5. Ka8 c8D#

2283. Bakcsi & Zoltán a) 1. g5 4. g8L 6. Lb7= b) 1. gxf5 4. h8L 6. Lb6=

2284. Galma 1. Kxe4 (Rb1) Ke6 2. Td4 Rd2#; 1. Kg4 Lg5 2. Kh5 Rf6#; 1. Le2 Lf4 2. Lg4 Rg3#

2285. Bakcsi & Zoltán 1. e4 Kxe4 2. h3 Kf3 3. h2 Kg2 4. h1R Kxh1= ja 1. h3 Kxe5 2. h2 Kf6 3. h1T Kg7 4. Th8 Kxh8= Kirke-tehtävä ilman ainuttakaan jälleensyntymää.

2286. Jonsson 1.-7. Ka8 & 1.-7. Kxh8# Muistaako/löytääkö kukaan edeltäjää?

2287. Beije 1. Rf7 e5 2. Rd8 He8 3. Kb4 He4# ja 1. Rf3 Hg2 2. Rd2 Hc2+ 3. Kf8 Hc5#

2288. Beije 1.-Kb3 2. Ad7+ Kd2 3. Kd8 Hd3+ 4. Kh4 Gd8# Nyt ei käy 5. Af6+??, koska mK joutuisi shakkiin!

All the problems published in this column take part into respective yearly informal tournaments of ST.

Problems 2252 to 2263 are direct mates.

Problems 2264 & 2265 are direct stalemates and new length records.

Problem 2266 is selfmate.

Problems 2267 to 2282 are helpmates. Note especially no. 2276, dedicated to AD; cf. AD's no. 2227 in ST 3/2001.

Problem 2283 is series-stalemate. Problems 2284 & 2285 are Circe; the latter is helpstalemate. In problem 2286, which is Madrasí, first black, then white makes the series of moves separately. Problems 2287 & 2288 have Transmuting Kings, which move, when in check, like the checking piece. The former is a selfmate in 3 with 2 solutions.

Summary

ST starts the year 2002 with a cover problem by a late National Master of Chess Composition, Erkki Heinonen. Heinonen was born 80 years ago, on March 21, 1922 and he passed away in 1993. His 3# shows Finnish Plachutta with tries 1.Bf5? and 1.Bd3?, in addition to the basic try 1.Bc2?

On p. 4 we invite ST members both to society's annual meeting and Finnish Quick Solving Championship, held February 23, 2002, in Helsinki. The membership and magazine subscription fees for 2002 will be decided in the meeting, this is why the fees are not mentioned on p. 2.

The announcement for FIDE-Album 1998-2000 is published on p. 5, along with information for Finnish composers on how to participate on the previous page. On the following pages we have the pleasure to introduce a new contributor to our magazine, Mr. Mip. His story deals with a mysterious retroanalysis, an interesting story worth reading!

Altogether 29 Finnish h# moremovers by eleven composers, successful in recent tourneys, are presented on pp. 10-15.

A short presentation of the 6th WCCT moremovers award fills the pages 8-9. Finnish composers were not at their best in this competition, perhaps the ongoing competition will bring more success.

The pages 16-22 are devoted to Alice Chess, an invention by Vernon Parton. Timo Aitta, a new name on the Finnish composing scene, explains the rules and presents interesting problems of his own, pp. 16-19. Henry Tanner has gathered 17 Alice Chess problems from previous years, pp. 20-23.

Our originals section starts on p. 23, consisting of 35 originals and one correction. Pay special attention to no. 2239, based on the idea of the late Matti Myllyniemi.

ST web page has a new address: <http://www.sci.fi/~stniekat/st/index.htm> and some new twists as well. The navigation system should be easier than previously and ST awards in PDF-format are available.

A selection of interesting helpmates, compiled by Marko Ylijoki, is on pp. 34-36.

Jan Hannelius 85 JT for orthodox three-movers with a free theme was announced in ST 6/2001, p. 185. We have the pleasure to announce that Mr. Victor Chepizhny will act as a judge in this competition, p. 37. On the same page Neal Turner continues to tease solvers with another hard nut to crack.

In ST 6/2001 we published a computer analysis by Ken Thompson showing an interesting way to win an ending Q,R vs Q, R in 124 moves. The position after 86 moves was: Ka8 Qa5 Rd6 - Kc4 Qg4 Re4, with 87.Rc6+ leading to a mate in 124 moves. Pekka Staven has established an easier way to win: 87.Qc7+ Kb3 (87...Kb4 88.Rb6+ Ka3 89.Qc3+ Ka2 90.Qb2#; 87...Kb5 88.Rb6+ Ka5 89.Qa7#) 88.Rd3+ Kb2 (88...Kb4 89.Qc3+ Ka4 (89...Kb5 90.Rd5+ Kb6 91.Qc5+ Ka6) 90.Qb3+ Ka5 91.Rd5+ Ka6 92.Qb5#) (88...Ka289.Qc2+ Ka1 90.Ra3#) (88...Ka4 89.Qc6+ Ka5 90.Qc5+ Ka6 91.Rd6#) 89.Qc3+ Kb1 (89...Ka2 90.Rd2+ Kb1 91.Qb2#) 90.Qb3+ Kc1 (90...Ka1 91.Qa3+ Kb1 92.Rb3+ Kc2 93.Rb2+ Kd1 94.Qa1#) 91.Qa3+ Kc2 (91...Kb1 92.Rb3+ Kc2 93.Rb2+ Kc1 94.Qa1#) 92.Rc3+ Kd2 (92...Kd1 93.Qc1+ Ke2 94.Rc2+ Kf3 95.Qf1+ Ke3 (95...Kg3 96.Qf2+ Kh3 97.Qh2#) 96.Qf2+ Kd3 97.Qd2#) 93.Qc1+ Ke2 94.Rc2+ Kf3 95.Qf1+ Ke3 96.Qf2+ Kd3 97.Qd2#

The Four Corner Project and Small Is Beautiful close this issue, pp. 38-41 and 42-47 respectively.

ST 2/2002 is due to appear in within a few months.

Seuraava lehti

ilmestyy keväällä, hyvää alkanutta vuotta kaikille lukijoille!